

Antto Kaipainen & Taina Ikäheimonen

Kotkalaisten nuorten kokemuksia yhteisöllisyydestä

Opinnäytetyö
Sosiaalian koulutusohjelma

2017

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Antto Kaipiainen, Taina Ikäheimonen	Sosionomi (AMK)	Lokakuu 2017
Opinnäytetyön nimi		
Kotkalaisten nuorten kokemuksia yhteisöllisyydestä		39 sivua 3 liitesivua
Toimeksiantaja		
Kotkan kaupunki/nuorisotoimi		
Ohjaaja		
Marko Raitanen		
Tiivistelmä		
<p>Yhteisön sisäisen yhteisöllisyyden muodostuminen ei ole automaattista, sillä se vaatii vuorovaikutusta, kommunikaatiota ja osallistumista yhteisön jäseniltä. Opinnäytetyön tilaaja on Kotkan kaupungin nuorisotoimi, ja työn tavoitteena on selvittää kotkalaisten nuorten muodostamia ryhmiä ja yhteisöjä sekä tutkia nuorten kokemuksia ryhmään tai yhteisöön kuulumisesta sekä sen merkityksestä. Kokonaisvaltaisen kuvan saamiseksi työssä kartoitetaan myös yhteisöjen toimintaa ja mahdollisia tiloja, ryhmän taikka yhteisön perustamisen syitä sekä sitä, kuinka nuoret ovat päätyneet kyseisen ryhmän tai yhteisön jäseneksi ja kuinka he ovat ryhmän löytäneet. Tilaajan toiveesta opinnäytetyö selvittää myös, minkälaista tukea nuoret toivovat Kotkan nuorisotoimelta.</p> <p>Tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus, jossa kuvataan yksilön todellista elämää. Aineisto on kerätty kyselylomakkeella, joka sisältää avoimia kysymyksiä ja monivalintakysymyksiä. Kyselylomake on toteutettu strukturoidun lomakehaastattelun periaatteiden mukaisesti ja työn tulokset on analysoitu käyttäen aineistolähtöistä sisällönanalyysiä ja teemoittelua.</p> <p>Ryhmään tai yhteisöön kuulumisen koettiin lähes poikkeuksetta merkitykselliseksi. Merkityksellisyyttä kuvattaessa esiin nousi kokemus ystävydestä, läheisyydestä, kuulumisesta ja osallisuudesta. Ryhmän tai yhteisön antaman tuen koettiin rikastuttavan nuoren elämänlaatua. Nuori saa ryhmästä vertaisuutta, ja yhdessäolo kehittää nuoren vuorovaikutustaitoja sekä muovaa hänen identiteettiään ja ajatusmaailmaansa.</p> <p>Tutkimuksesta käyvät ilmi kotkalaisten nuorten harrastamisen monimuotoisuus sekä eroavaisuudet alaikäisten (n=31) ja täysi-ikäisten nuorten (n=27) kesken. Nuorimpien vastaajien joukosta nousi esiin ”hengailukulttuuri”, sen sijaan vanhemmat kokoontuivat yhteen jonkin konkreettisen tekemisen merkeissä. Vanhemmilla vastaajilla oli myös enemmän ryhmiä elämässään kuin nuoremmilla.</p>		
Asiasanat		
harrastus, nuoret, ryhmät, syrjäytyminen, yhteisöllisyys		

Author (authors)	Degree	Time
Antto Kaipainen, Taina Ikäheimonen	Bachelor of Social Services	October 2017
Thesis Title		
Kotka's Youth Experiences of Communality		39 pages 3 pages of appendices
Commissioned by		
The City of Kotka/ Youth Department		
Supervisor		
Marko Raitanen		
Abstract		
<p>The objective of this thesis was to sort out what kind of social groups do the youth of Kotka have and to study their experiences of communality in different types of groups. Along studying the said experiences, the thesis also surveys the ways in which these social groups work and what kind of facilities they may need to function. This thesis explores the way these social groups come to exist, how the youth have found themselves being part of these groups and what being in those groups means to them. Honoring the wishes of the commissioner, the thesis also maps out what kind of support do the youth desire from the youth department of Kotka.</p>		
<p>The research method for this thesis was a qualitative research which examines quality instead of quantity. The material for this survey was collected with a structured questionnaire that has both open questions and multiple-choice questions. Later, the material was analyzed using the methods of material based content analysis and theming.</p>		
<p>The survey showed that communality and being part of some group was meaningful nearly without exception. Meaningfulness was described as feelings of belonging and friendship as well as closeness. The research reveals that the youth of Kotka are active and have many kinds of hobbies. Many of the said hobbies that came out of the research were sport related within all age groups. There was also a noticeable difference in hobbies between those underage and those already close on adulthood. The minors have obtained a habit of "just hanging out" instead of doing something where older age groups were focused on sports and studying. Hence it may be concluded that presence is more important than actual activities.</p>		
<p>This thesis was interesting to do but very extensive and it would require further research to reach deeper knowledge. The youth department of Kotka can use this thesis as a guideline to discover the interests of the youth in Kotka. Therefore, it may be of help if the department wants to add more diversity to their activities and events.</p>		
Keywords		
hobby, youth, groups, social exclusion, communality		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	RYHMÄ JA VUOROVAIKUTUS.....	8
3	YHTEISÖ JA YHTEISÖLLISYYS.....	10
3.1	Verkkoyhteisöt	12
3.2	Yhteisöön kuulumisen merkitys nuorille	15
4	MEDIA HARRASTUKSENA JA HARRASTUKSEN TUKENA	18
5	NUORTEN LIIKKUMINEN	19
6	SYRJÄYTYMINEN.....	21
6.1	Tilastoja nuorten syrjäytymisestä.....	21
6.2	Nuorten syrjäytyminen ja yksinäisyys	22
6.3	Syrjäytymisen ehkäisy	25
7	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	27
7.1	Tutkimusongelma ja -kysymykset	27
7.2	Tutkimusmenetelmä	27
7.3	Strukturoitu haastattelu	28
7.4	Tutkimuksen kohderyhmä ja aineiston keruu.....	29
8	TUTKIMUKSEN TULOKSET JA TULOSTEN ANALYSOINTI	30
8.1	Aineistolähtöinen sisällönanalyysi ja teemoittelu	31
8.2	15–18-vuotiaat hengailevat.....	32
8.3	19–22-vuotiaat opiskelevat	35
8.4	Yli 23-vuotiaat kuuluvat moneen ryhmään	38
8.5	Johtopäätökset	41
9	POHDINTA.....	42
10	LÄHTEET	45
	LIITTEET	49

Liite 1 Kyselylomake

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössämme selvitämme kyselylomakkeen kautta kotkalaisten nuorten yhteisöjä ja ryhmiä sekä niiden merkitystä nuorille. Lisäksi tutkimme, miten Kotkan nuorisotoimi voisi auttaa nuoria esimerkiksi tilojen ja muiden puitteiden järjestämisessä nuorten toiminnan tukemiseksi. Onnistuneen ja kattavan nuorisoryhmien ja -yhteisöjen kartoituksen myötä Kotkan nuorisotoimi saisi tietoonsa ja verkostoonsa heille ehkä entuudestaan tuntemattomia nuorisokulttuurillisia ryhmiä. Näin voidaan rikastuttaa sekä monipuolistaa esimerkiksi nuorisotalojen toimintaa ja asiakaskuntaa. Lisäksi Kotkan nuorisotoimi voi hyödyntää uutta tietoa myös nuorille kohdennettujen tapahtumien ja toiminnan suunnittelussa.

Tutkimuksessamme selvitämme myös, mitä johonkin ryhmään tai yhteisöön kuuluminen merkitsee nuorille itselleen, millaisia aktiviteetteja ja toimintaa he yhdessä tekevät, miten ja miksi he ovat päätyneet kyseisen toiminnan pariin sekä kokevatko nuoret saavansa riittävästi tukea ja sosiaalista kanssakäyntiä ryhmältään. Tällaisissa ryhmissä, joissa kaikilla on sama harrastus tai päämäärää, ystävyyssuhteet ovat usein syviä ja niitä pidetään itsestäänselvyyksinä. Opinnäytetyömme tilaaja on Kotkan kaupungin nuorisotyön yksikkö.

Tutkimuksemme on rajattu koskemaan Kotkan alueen 15–29-vuotiaita nuoria, ja kysely toteutettiin viidessä eri paikassa, jossa itse arvioimme olevan eniten kohderyhmään sopivia nuoria. Alkuperäisen suunnitelman mukaan kyselypaikkoja olisi ollut kahdeksan, mutta aikataulujen yhteensopimattomuuksien ja kyselypyyntöön vastaamattomuuksien vuoksi paikkoja oli vain viisi. Nämä kyselypaikat olivat Kotkan Lyseon lukio, Etelä-Kymenlaakson ammattiopiston Kotekon kampus, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Metsolan kampus, Kotkan kaupungin pääkirjasto ja Nuorisotalo Kulma. Valmistauduimme kyselytilanteisiin avoimin mielin ja kyltin kanssa, jotta nuoret huomioisivat meidät jo kauempaakin.

Kyselyt toteutettiin toukokuun 2017 aikana, ja analysointi ja kirjoitusprosessi alkoivat kuluneen kesän aikana. Teoreettisesti tutkimuksen aineiston pohjalta olemme tarkastelleet suomalaisten nuorten elämään isosti vaikuttavia, globaalejakin ilmiöitä. Nämä nuoren persoonallisuutta ja ajatusmaailmaa muokkaavat kä-

sitteet tulevat esiin niin kyselyssä kuin ovat pääteltävissä aineistoa analysoidessa. Nuorten yhteisöllisyys on usein mielletty negatiiviseksi asiaksi, varsinkin nyky-Suomessa, jossa nuorten keskuudessa vallitsee ns. ”hengailukulttuuri”, jossa nuoret vain kokoontuvat julkisille paikoille oleskelemaan. Olemme tässä työssä pyrkineet tutkimaan nuorten yhteisöllisyyden sekä muiden ilmiöiden vaikutusta kokonaisvaltaisesti, tuoden esiin sekä hyviä että huonoja puolia. Tutkimme ryhmän ja yhteisön käsitettä nuorten näkökulmasta ja pohdimme syitä nuorisokäyttäytymisen takana.

Ryhmän, yhteisön ja yhteisöllisyyden lisäksi tarkastelemme työssämme myös median vaikutusta harrastuksena ja harrastuksen tukena, liikunnan vaikutusta nuoren elämään, suomalaisten nuorten syrjäytymistä ja yksinäisyyttä sekä syrjäytymisen ehkäisyä. Suomessa suurin syy nuorten syrjäytymiseen tällä hetkellä on hämärän tulevaisuuden mukanaan tuoma epävarmuus. Tämä epävarmuus on saanut nuoret kasvamaan piittaamattomiksi koulutuksen ja työskentelyn suhteen, jolloin moni valitsee sosiaaliturvan turvin elämisen yhteiskunnallisen vaikuttamisen sijaan. Nuorisotyöttömyys on ongelma, joka johtaa monen nuoren syrjäytymisvaaraan.

Uskomme, että nuoren omalla asenteella sekä hänen vaalimillaan arvoilla on myös suuri vaikutus työttömyyden ja syrjäytymisen välttämiseen. Nuori ei välttämättä suostu vastaanottamaan tai tekemään ala-arvoisena tai huonomaineisena pitämäänsä työtä tai palkkatoiveet voivat olla epärealistisia kokemattomalle työntekijälle. Ennakkoluulottomuus, rohkeus, sinnikkyys ja sopiva nöyryys ovat tärkeitä ominaisuuksia, joita nuoren on hyvä omata niin työelämässä kuin sosiaalisessa elämässä, jotka osaltaan auttavat pääsemään paremmin mukaan yhteiskunnan kelkkaan. Syrjäytymisen vastakohtana voidaan yleisesti nähdä osallisuus ja yhteisöllisyys. Muun muassa näitä käsitteitä ja aiheita avataan ja niihin tutustutaan myöhemmin tässä työssä.

Käyttämämme tutkimusmenetelmä on kvalitatiivinen eli laadullinen, jossa määrä on vain suuntaa antava aineiston tarkastelun luotettavuuden ja eettisyyden kannalta. Sisällytimme aineistomäärät mukaan helpottamaan aineiston tarkastelua ja ymmärtämistä. Tutkimusmenetelmän mukaisesti olemme tarkastelleet kyselylomakkeita kokonaisvaltaisesti. Kyselylomakkeemme oli kaikille vastanneille täysin

sama, eli kyseessä oli strukturoitu lomakehaastattelu. Kyseinen tekniikka oli meille paras vaihtoehto siksi, että halusimme ottaa yleisotoksen tutkimuksen aiheesta tehokkaasti. Lomakkeessamme oli 10 kysymystä, joista suurin osa oli avoimia kysymyksiä. Aineistomme on analysoitu käyttäen aineistolähtöistä sisälönanalyysejä ja teemoittelua.

2 RYHMÄ JA VUOROVAIKUTUS

Sosiaalipsykologiassa ryhmä erotetaan satunnaisesta ihmiskeräymästä tai suuresta joukosta. Ryhmän yleisiä tunnusmerkkejä ovat tietty koko, tarkoitus, säännöt, työnjako, vuorovaikutus sekä roolit ja johtajuus. Täten esimerkiksi samalle bussipysäkille kokoontuneita linja-auton odottajia ei voi kutsua ryhmäksi. Ryhmän koko on suhteellinen käsite, mutta tavallisesti ryhmäksi mielletään 2–20 henkeä. (Niemi 2004, 16–17.)

Raimo Niemi (2004) kirjoittaa kirjassaan Pehr Charpentierin (1981) mainitsevan, että junavaunun osastossa istuvat neljä entuudestaan vierasta ihmistä muodostavat ryhmän vasta, kun heillä on vuorovaikutusta, yhteinen tavoite, tietyt säännöt ja tietynlainen työnjako. Vuorovaikutuksesta kertovat keskustelu ja silmäpeli, tavoitteeksi tulee ajan tappaminen, sääntönä voi olla harmitteiden tarinoiden kertominen ja työnjako ilmenee siten, että yksi puhuu ja muut ovat kuuntelevina. Kun säännönmukaisuudet toteutuvat, voidaan matkustajia kutsua ryhmäksi.

Vuorovaikutus tarkoittaa kahden tai useamman henkilön kohtaamista. Kahden ihmisen vuorovaikutusta voi pitää ryhmän vuorovaikutuksen mallina. Ryhmässäkin ihmiset pohjimmiltaan kohtaavat toisensa yksi kerrallaan, kasvoitusten. Kaukkilan ja Lehtosen (2007) mukaan vuorovaikutus on aina viestintää ja myös viestimättä jättäminen on viesti jostain.

Ryhmädynamiikka alkaa ja elää ryhmän vuorovaikutuksen kautta, jossa osapuolet sananmukaisesti vaikuttavat toisiinsa. Niemin (2004, 18) mukaan ryhmän jäsenten vuorovaikutus muodostuu erilaisista merkityksellisistä ja merkityksettömistä ilmaisuista tilanteissa. Tätä ajatusta tukevat myös Kaukkila ja Lehtonen

(2007, 31) heidän toteamalla onnistuneen vuorovaikutuksen olevan elävä prosessi, jossa yhdistyvät sanalliset ja sanattomat viestit. Ilmaisuja voidaan kutsua teoiksi tai operaatioiksi ja niiden merkitys riippuu ryhmän tarkoituksesta. Niemistö (2004, 19) kirjoittaa kirjassaan Jauhaisen ja Eskolan (1994) toteavan ryhmän olevan jatkuvaa vuorovaikutustekojen ja vaihtuvien tilanteiden virtaa.

Sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja sen onnistumiseen vaikuttavat tilanteeseen ja ihmissuhteeseen liittyvät odotukset ja tarpeet. Onnistunut vuorovaikutus sisältää ymmärryksen itseen kohdistuvista odotuksista sekä omista odotuksista muita kohtaan. Tämä näkyy esimerkiksi perheissä, joissa monella on omat normit ja säännöt, kuinka perheen kesken kommunikoidaan. Sama kommunikointi ei välttämättä toimi muissa vuorovaikutussuhteissa, mikä voi johtaa epävarmuuteen uusissa tilanteissa. Sosiaalisessa vuorovaikutuksessa suuressa osassa ovat minäkäsitys, ihmisen oma tapa suhtautua uusiin ihmisiin sekä tunnepitoinen havainnointi. Kaikki tämä vaikuttaa ihmisen kykyyn luoda ja ylläpitää ihmissuhteita. (Laine 2005, 140–143.)

Omat asenteet, normit ja odotukset vaikuttavat siihen, pystyykö ihminen luomaan vuorovaikutussuhteita. Esimerkiksi alhaisen itsetunnon omaava ihminen on useimmiten ristiriitaisessa suhteessa itseensä ja muihin. Tämä usein heijastuu epäluulona, pelkona ja kielteisenä suhtautumisena uusiin ihmisiin, jolloin vuorovaikutussuhteen luominen hankaloituu. (Laine 2005, 140–143.)

Vuorovaikutukseen kuuluu oleellisesti taito kuunnella ja tehdä havaintoja, argumentoida väitteitään tai mielipiteitään, tarjota tukea ja ylläpitää keskustelua sekä antaa ja vastaanottaa palautetta. Vuorovaikutus onnistuu, kun ilmaisemme ajatuksiamme selkeästi, kysymme, havainnoimme sekä kuuntelemme ja katsomme silmiin. Luomme hyvän tunnelman. Hyvässä vuorovaikutustilanteessa osoitamme kunnioitusta toista ihmistä ja asiaa kohtaan ja annamme myös tilaa toisille ihmisille. (Kaukkila & Lehtonen 2007, 31–33.)

Ihmiselle kertyy väistämättä elämänsä aikana kokemuksia eri tyyppisistä ryhmistä kuten perheestä, koululuokasta, harrastuksista, työelämästä ja niin edelleen. Ryhmää voidaan tarkastella myös tavoitteellisena, ohjattuna ryhmänä. Kaukkilan

ja Lehtosen (2007, 15–18) mukaan jokaisella ryhmällä on oma toiminnan tarkoitukseen liittyvä tehtävänsä. Ryhmällä on aina myös tunnetavoite, joka pitää ryhmän koossa. Ryhmiä voidaan jaotella ja nimetä eri tavoin ryhmän rakenteen mukaan, esimerkiksi pienryhmä, avoin ryhmä tai suljettu ryhmä. Tai niiden tarkoituksen mukaan esimerkiksi harrasteryhmä, keskusteluryhmä, sururyhmä, vertaisryhmä, hoidollinen ryhmä ja niin edelleen.

Ihmisille ryhmässä toimiminen on tuttua ja luonnollista. Haluamme kokoontua yhteen, jotta voimme jakaa muiden kanssa ilomme, murheemme ja ongelmamme. Lisäksi haluamme tavata muita ihmisiä ja kokea yhteyttä heihin. Tämä yhteys auttaa meitä löytämään oman paikkamme yhteisössä ja yhteiskunnassa. Ryhmien kautta etsimme myös muutosta, helpotusta ja virkistystä elämäämme. (Kaukkila & Lehtonen 2007, 12–13.)

Kaikkiin ryhmiin muodostuu aina jonkinlainen sosiaalinen rakenne ajan myötä. Jäsenet arvioivat muita ryhmän jäseniä joko tiedostamattaan tai tietoisesti muodostaakseen heistä kuvan osana sosiaalista ryhmää. Kaikessa yksinkertaisuudessaan tässä arviointitilanteessa ryhmän jäsen päättää, kenestä hän pitää ja kenestä ei, sekä pyrkii päättelemään, mikä on kenenkään sosiaalinen asema ryhmän sisällä. Tämän toimintamallin ihminen oppii jo päiväkotikäisenä. (Aaltonen ym. 2003, 120–121.)

3 YHTEISÖ JA YHTEISÖLLISYYS

Heikki Lehtosen (1990) mukaan ryhmämuodostelmia kutsutaan epätarkasti yleisnimityksenä yhteisöksi. Yleisimmillään ”yhteisö” viittaa käsitteenä ihmisten väliseen suhteeseen, vuorovaikutuksen tapaan, yhteisyyteen tai siihen, mikä on tietulle ihmisryhmälle yhteistä. Se on ihmisryhmä, jonka jäsenet ovat keskenään vuorovaikutuksessa ja joita yhdistää jokin yhteinen tehtävä, päämäärä tai muu tarkoitus. Yhteisön jäsenyys perustuu yleensä vapaaehtoisuudelle, vaikka poikkeuksiakin on: esimerkiksi oma perhe on yhteisö, vaikka sitä ei voikaan valita.

Yhteisöön kuuluminen on osa ihmisen luonnollista tapaa elää, kasvaa ja kehittyä sekä se antaa mahdollisuuden elämälle. Kuulumme kaikki perheyhteisöön synty-

mästämmme asti, ja perheessä omaksumme tietoa ja taitoa elämästä selviytymiseen. Vanhemmat opettavat lapsilleen kielen, tavat, arvot ja tottumukset. Kouluun lähtiessä omaksumme uusia tapoja, arvoja ja tottumuksia, kun elämäämme astuu uusia ihmisiä, ja teemme oman persoonallisen muunnelmamme niistä ottamalla vaikutteita joistakin toisista kohtaamistamme yhteisöistä tai alakulttuureista. Tämä mahdollistaa osittaisen itsenäistymisen perhepiiristä. Kaverisuhteet ja opettajien asenteet vaikuttavat persoonamme kehittymiseen, ja muokkaamme näiden uusien suhteiden pohjalta omaa käyttäytymistämme. (Kopakkala 2011, 30.)

Ihminen on ollut lajina yhteisöllinen jo vuosisatojen ajan. Hakeudumme toistemme seuraan ja pyrimme muodostamaan uusia ryhmiä ja yhteisöjä jo olemassa olevien yhteisöjen rinnalle. Kopakkala (2011, 30–31) kertoo, että ihmiset ottavat joihinkin yhteisöihin kuulumisen itsestäänselvyytenä. Näitä yhteisöjä ovat esimerkiksi perhe- ja kouluyhteisö. Itsestäänselvyys johtuu yksinomaan siitä, että ne ovat aina olleet läsnä arjessamme emmekä osaa näin nimetä niitä yhteisöiksi. Tällaisten yhteisöjen olemassaolon ja tärkeyden ihminen huomaa usein vasta siinä vaiheessa, kun hän joutuu eroon tai etääntyy yhteisöstä.

Yhteisöön kuuluminen on vuorovaikutusta muiden yhteisön jäsenten kanssa. Ilman minkäänlaista vuorovaikutusta ei yhteisö voi olla olemassa, vaikka samankaltaisuuden tai yhdenmukaisuuden vaatimukset täyttyisivätkin. Kuitenkin jäsenyys yhteisöön voi säilyä, vaikka edellisestä vuorovaikutustilanteesta olisi pidemmänkin aikaa. Yhteisöön voi siis kuulua, vaikka ei olisikaan aktiivinen osa joka-päiväistä toimintaa. Pelkästään kokemus jäsenyydestä riittää usein yhteisöön kuulumiseen. Tällaisia lähes näkymättömiä yhteisöjä ovat muun muassa seurakunnat ja asukasyhdistys. Samalla tavalla myös kerrostaloasuminen on yhteisöllistä asumista, vaikka ei kiinnittäisi naapureihin millään tavalla huomiota. (Kopakkala 2011, 30–32.)

Yhteisöjä voidaan määritellä monella eri tapaa. Useimmiten ihmiset kuuluvat suunniteltuihin, varta vasten perustettuihin yhteisöihin joko omasta tahdostaan tai siitä riippumatta. Yhteisöä ja yhteisöllisyyttä ei kuitenkaan pitäisi sekoittaa keskenään, sillä ihminen voi kuulua yhteisöön (esim. saman musiikkimaun omaaviin) tuntematta yhteisöllisyyden tunnetta yhteisön muiden jäsenten kanssa. (Heinonen 2008, 14.)

Jokainen meistä kuuluu varmasti yhteen tai useampaan yhteisöön. Yhteisöjä voivat olla esimerkiksi työkaverit, harrastusporukat, läheiset ja virtuaaliset yhteisöt, kuten erilaiset peli- ja Facebook-yhteisöt. Yhteisö mahdollistaa sosiaalisen vaikuttamisen ja kanssakäymisen, joita jokainen meistä tarvitsee. Yhteisöjen muodot ja niiden merkitys ovat viime vuosina muuttuneet radikaalisti, kun sosiaaliset verkkoyhteisöt (kuten Facebook) ovat tulleet lähes jokaisen ihmisen arkeen. Samalla yhteisöt ovat tulleet entistä avoimemmiksi ja niihin on ulkopuolisten huomattavasti helpompi liittyä kuin perinteisiin yhteisöihin, kuten urheiluseuroihin ja muihin vapaa-ajan yhteisöihin. (Marsela.)

3.1 Verkkoyhteisöt

Modernissa yhteiskunnassa yhteisöön kuulumisen ei enää tarvitse kasvokkain käytyä vuorovaikutusta ollakseen toimiva ja tasavertainen yhteisö. Teknologian uudistusten myötä virtuaaliryhmät ja -yhteisöt ovat yleistyneet, ja niiden koko on usein myös suurempi kuin kasvokkain tapaavien yhteisöjen. Pelkästään verkon välityksellä toimivien yhteisöjen vuorovaikutus on kapeaa, mutta tiivistä yhteisten mielenkiinnonkohteiden vuoksi. Älypuhelimien myötä kasvanut sosiaalinen media on vakiinnuttanut paikkansa osana yhteisöjen ja ryhmien vuorovaikutusalustaa. Suurin osa nyky-yhteisöistä sekoittaa keskenään niin sanottuja tavallisia ryhmiä ja virtuaaliryhmiä. (Kopakkala 2011, 33–34.)

Erikoistutkija Rauli Kohvakka (2013) kirjoittaa tilastokeskuksen hyvinvointikatsauksessa internetin yhteisöpalvelujen olevan Suomessa erittäin suosittuja nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa. Hänen mukaansa verkkoyhteisöt liittyvät selvästi yleisemmin ystävyyteen ja sukulaisuuteen kuin esimerkiksi työhön tai muihin elämänalueisiin. 93 prosentilla verkkoyhteisön käyttäjistä verkkoyhteisön seuraaminen liittyy ystävyys- tai tuttavuussuhteisiin. Omiin verkkoyhteisöihin kutsutaan uusia ystäviä tai tuttuja ja verkkoyhteisöt ovat omiaan edistämään tutustumista.

Verkkoyhteisöllisyys ja -yhteisöt yleistyivät tietokoneiden yleistymisen myötä, jolloin virtuaaliympäristöön alkoi ilmestyä erilaisia keskustelupalstoja ja chat-huoneita. Digitaalisessa maailmassa yhteisöön kuulumisen lähtee käyttäjästä itseltään ja yhteisön toiminta on luonteeltaan sosiaalista. Kohvakan (2013) mukaan

sosiaalisen elämän ei kuitenkaan koeta olevan pelkästään internetin yhteisöpalvelujen varassa. Kokemus yhteisöllisyyden tunteesta verkkoyhteisössä riippuu käyttäjien asenteesta, tekniikkaan liittyvistä mahdollisuuksista sekä sosiaalisista ja tunneperäisistä mahdollistajista.

Käyttäjä voi itse omalla toiminnallaan vaikuttaa, mihin yhteisöön haluaa kuulua ja millaisen kuvan itsestään siellä haluaa antaa. Verkossa toimiminen on usein anonyymia, jolloin kuka vaan voi olla mitä vaan. (Heinonen 2008, 16–20.)

Joka toinen suomalainen on liittynyt vähintään yhteen internetin yhteisöpalveluun. Verkkoyhteisöjä myös seurataan ja niihin osallistutaan ahkerasti. Selvästi suosituin verkkoyhteisöpalvelu on Facebook, jossa ovat mukana lähes kaikki ylipäättään johonkin yhteisöpalveluun liittyneet. Internetistä on vuosien saatossa muodostunut uudenlaisen kollektiivisen toiminnan väline. Verkossa syntyy ilmiöitä, tempauksia ja kampanjoita mitä erilaisimmista asioista. Lisäksi verkkoyhteisöt toimivat myös uuden osallistumisen näyttämöinä, sillä noin viidesosa ajattelee osallistuvansa niissä syntyviin tempauksiin. (Kohvakka 2013.) Kohvakka myös toteaa, että yhteisöpalveluja ei kuitenkaan ole saatu kytkettyä perinteiseen osallistumiseen, vaikka esimerkiksi poliitikot ja puolueet ovat pyrkineetkin ottamaan ne osaksi kampanjoissaan.

Yhteisöpalvelut kuuluvat ensisijaisesti nuorten ja nuorten aikuisten elämään. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2012 16–24 vuotiaista peräti 86% seurasi yhteisöpalveluita. Eri-ikäiset seuraavat verkkoyhteisöjä lähes samanlaisista syistä. Erona on se, että nuoremmat osallistuvat useammin erilaisiin kampanjoihin ja tempauksiin kuin vanhemmat. Lisäksi nuoret ja nuoret aikuiset ovat usein yhteisöpalveluissa innokkaampia fanittajia kuin vanhemmat. Sen sijaan yhteiskunnallisiin asioihin ja politiikkaan liittyvät asiat ovat yhtä harvinaisia kiinnostuksen kohteita kaiken ikäisten verkkoyhteisöjen seuraajien joukossa. (Kohvakka 2013.)

Kohvakka (2013) kirjoittaa yhteisöpalvelujen käytön liittyvän useisiin elämänalueisiin, tosin selvästi yleisimmin ystävyyteen ja sukulaisuuteen. Internetiin syntyy uusia palveluja, käyttötapoja ja ilmiöitä nopeasti, ja näin tapahtui myös yhteisöpal-

veluissa. Melkein yhtä nopeasti netin palveluja myös hiipuu ja katoaa. Yhteisöpalvelujenkin suosion laskua ennustetaan jo, mutta ainakaan Suomessa virta ei vielä ole alkanut viedä pois verkkoyhteisöistä.

Verkossa tapahtuvaan, yhteisölliseen sosiaaliseen kanssakäymiseen liittyy usein ristiriitainen ajatus siitä, että tietokoneella aikaansa viettävät eristäytyvät muista ihmisistä ja heidän sosiaaliset suhteet kärsivät. Yleisenä ajatuksena on jo pitkään ollut se, että pelaajista ja chat-portaalien käyttäjistä tulee sosiaalisesti eristäytyneitä, syrjäytyneitä ja suhteissaan yksipuolisia. Kuitenkin totuus on useimmiten toinen. (Heinonen 2008, 57–70.) Heinonen (2008) kertoo tutkimuksessaan verkon olevan täynnä erilaisia, äärimmäisen sosiaalisia yhteisöjä, joiden toiminta perustuu kilpailuhenkiseen yhdessä oloon ja tekemiseen. Monelle peliyhteisöihin kuuluvalla tilanne on tunnelautunut ja onnistumisen kokemuksia tulee päivittäin. Samalla käyttäjä kansainvälistyy ja luo uusia varteenotettavia ystävyysuhteita.

Digimaailmassa tapahtuva yhteisöllisyys ja kanssakäyminen on monille sosiaalisesti aroille se ainut sosiaalinen ympäristö, jossa he kokevat voivansa olla omia itsejään kenenkään tuomitsematta. Moni aktiivisesti verkkoyhteisöissään kommunikoi myös rohkaistuu yhdenvertaisuudesta ja tapaa verkossa tapaamiaan henkilöitä myös kasvotusten. Näin he saavat myös kokea aitoa vuorovaikutusta henkilökohtaisella tasolla. (Pulkkinen & Kanervio 2014, 121.)

Kuitenkin verkkoyhteisöllisyyteen ja sosiaalisen median käyttöön liittyy vaaroja, jotka nuorten olisi hyvä oppia tunnistamaan verkkoyhteisöihin liittyessä. Sosiaalisen median käyttö on hyvin koukuttavaa ja sen käyttäminen on enemmänkin normi kuin poikkeus. (Pulkkinen & Kanervio 2014, 120–121.) Tämän ajatuksen jakaa myös Kohvakka (2013), joka toteaa yhteisöpalvelujen voivan johtaa riippuvuutta aiheuttavaksi tavaksi. Yhteisöpalvelujen käyttäjien käsitysten mukaan näin on käynyt kuitenkin vain hyvin harvalle: vain kolme prosenttia tilastokeskuksen tutkimukseen osallistujista oli täysin samaa mieltä riippuvuusväittämän kanssa ja peräti 61% vastaajista oli täysin eri mieltä siitä, että yhteisöpalvelut aiheuttaisivat riippuvuutta. Sosiaalisessa mediassa monella nuorella kuluu koko päivä, sillä kaikki seurustelu tapahtuu siellä. Myös koulut hyödyntävät nykyään sosiaalisen

median voimaa opetuksissaan. Kuitenkin liian sosiaalisessa mediassa roikkumisen pelätään vieraannuttavan nuoret aidosta vuorovaikutuksesta ihmisten kanssa.

3.2 Yhteisöön kuulumisen merkitys nuorille

Suurin osa nuorten vapaa-ajan vertaisryhmistä lienee sellaisia, joihin voi panostaa kevyemmin tai raskaammin, pitkälti oman halun mukaisesti. Nuorten vertaisryhmien piirissä on suurta vaihtelua ryhmien luonteen intensiteetissä: siinä miten paljon aikaansa, tunteitansa tai persoonaansa jäsenet investoivat näihin ryhmiin tai yhteisöihin. (Lähteenmaa 2000, 34–35.)

Yhteisöön on mahdollista kuulua toimimatta siinä kovinkaan aktiivisesti. Esimerkiksi seurakunta, kyläyhteisö, harrastus- tai ystäväporukka voi olla yksilölle todella tärkeä, vaikka hän ei näyttäisikään olevan usein vuorovaikutuksessa sen muiden jäsenten kanssa. Yhteenkuuluvuuden tunne kuitenkin vahvistuu konkreettisessa toiminnassa. Yhteisön toiminnan tavoitteen tärkeys, yhteisön jäsenten merkitys ja oma osallistuminen rakentavat syvempää kokemusta yhteisöön kuulumisesta. (Kopakkala 2015, 31–32.)

Nuorten yhteisöllisyydestä puhutaan yleensä vasta, kun tilanteeseen on yhdistettävissä jonkinlainen ongelmatilanne. Milloin kyse on sosiaalisen median negatiivisesta vaikutuksesta nuoren käytökseen ja ajatteluun tai koulukiusaamisen jatkuminen nettiyhteisöissä koulupäivän jälkeen. Vaikka nuorison yhteisöt ovatkin muuttaneet muotoaan harraste- ja koulupohjaisesta monimuotoisemmaksi, myös verkossa tapahtuvaksi yhteisöllisyydeksi, ovat ne silti yhtä tärkeitä nuoren arjessa ja ongelmanratkaisutaitojen kehittämisessä kuin aina ennenkin. Tämän päivän nuorille vakinaistunut sosiaalinen kulttuuri on heille tavallinen ja tärkeä, monelle aikuiselle taas ongelmallinen: joko nuorella on ongelma, tai nuori on itse ongelma. (Korkiamäki 2013, 15–16.)

Sosiaalinen pääoma käsitteenä tarkoittaa yleensä ihmisen sosiaalisia verkostoja, luottamusta ja normeja, jotka edistävät ryhmän tai yhteisön jäsenten yhteistoimintaa, toimintojen yhteensovittamista ja resurssien hyödyntämistä. Sosiaaliseen

pääomaan kuuluu fyysinen ja inhimillinen pääoma sekä yksilön sosiaaliset suhteet, jotka vaikuttavat yksilön hyvinvointiin ja yhteiskunnan suorituskykyyn. Sosiaalista pääomaa voidaan tarkastella neljästä eri näkökulmasta: yksityinen, julkinen, järjestelmän näkökulma ja synteessinäkökulma. (Ruuskanen s.a.)

Yksityiseen näkökulmaan kuuluu sosiaalisten verkostojen analysointi ja verkostojen tuomien mahdollisuuksien ja resurssien tarkastelu niin, että yksilö pystyy hyödyntämään taloudellista ja inhimillistä pääomaansa sosiaalisissa suhteissaan. Julkinen näkökulma taas erottaa sosiaalisen pääoman yksilöstä, ja jaottelee sen sisältävän informaation kulkua, velvoitetta vastavuoroisuuteen sekä normeihin. Näiden mukaan sosiaalinen pääoma hyödyntää koko yhteisöä yksilön sijaan, jolloin siitä tulee julkinen resurssi. Järjestelmän näkökulmasta sosiaalinen pääoma on tarkasteltavissa tuttavuus- ja arvostussuhteiden omaamisella, jossa ryhmät ovat sisäpiirimäisiä eli ulkopuolisia poissulkevia. Viimeisenä mainittu synteessinäkökulma sosiaaliseen pääomaan tarkoittaa pääoman jakamista sitovaan ja yhdistävään sosiaaliseen pääomaan. Sitova pääoma on samaan kulttuuriin tai identiteettiin kuuluvien välistä sidettä, kun taas yhdistävä viittaa erilaisten, ennestään tuntemattomien, ihmisten yhdessä toimimista (Ruuskanen s.a.) Tässä työssä nuorten yhteisöllisyyttä tutkittaessa sosiaalista pääomaa ollaan tarkasteltu yksityisen sosiaalisen pääoman kannalta.

Korkiamäki (2013, 111–117) on tutkinut osaltaan nuorten sosiaalista pääomaa nuorison näkökulmasta. Näissä tutkimuksissa aikaisemmin on sana yhteisö ymmärretty pelkästään perheenä tai koulu yhteisönä, eli luokkana. Nykynuorisolla voi kuitenkin olla näiden kiinteiden yhteisöjen lisäksi monia erilaisia liikkuvia yhteisöjä ja ryhmiä. Niissä ryhmissä ja yhteisöissä sosiaaliset suhteet ovat rajattomia, joustavia ja sisältävät usein paljon vaihtuvuutta. Moni nuori ei välttämättä tunnista näitä ryhmiä ja kanssakäymisiä ”yhteisö”-sanan alle. Tällaisiin yhteisöihin nuorilla kuuluu lähes kaikki satunnaiset tapaamiset välitunneilla, tupakkapaikoilla ja vapaa-ajan ”hengailupaikoilla”.

Joustavat ryhmät ja yhteisöt kulminoituvat paikalliseen yhteisöllisyyteen, jossa sisäänpääsy, poisjättäytyminen ja ulossulkeminen vaikuttavat nuoren sosiaaliseen asemaan. Menoista ja tuloista voidaan neuvotella ja ne määrittävät nuorten sosiaalisten resurssien rakentumista. Monet näistä liikkuvista ryhmistä ja yhteisöistä

sitoutuvat johonkin tiettyyn tilaan ja aikaan, joiden välillä nuoret itse navigoivat tilanteen vaatimalla tavalla. Nuori voi käyttää tätä liikkuvaa määrettä hyväkseen kerryttäessään omaa sosiaalista pääomaa kuulumalla aktiivisesti moneen eri yhteisöön. Näin nuori myös välttää leimautumista vain yhteen tiettyyn, ehkä sosiaalisesti hyväksyttämättömämpään yhteisöön. (Korkiamäki 2013, 117.)

Nuorten arjesta selviytymisen ja oman persoonan kehityksen kannalta ystävien ja kaveripiirin ylläpitäminen ovat elintärkeitä. Ystävyysuhteet tuovat elämään emotionaalista tukea, lämpöä, kiintymyksen ja yhteenkuuluvuuden tunnetta, kun taas kaverisuhteet luovat ryhmään kuulumisen tunnetta, ajanvietettä, virikettä ja hyväksytyksi tulemisen tunnetta. (Laine 2005, 144.)

Nuorten vapaa-ajan ryhmät koostuvat usein koulussa saaduista kaveriryhmistä, joissa sosiaalisia taitoja kehitetään yhteisötoiminnallisella periaatteella. Yhteenkuuluvuuden tunne tuo nuoria yhteen samalla tavalla kuin sosiaalisen statuksenkin tavoittelu, jolloin nuoren voi olla vaikea erottaa positiiviset vaikutukset negatiivisista. Laine (2005, 175–177) kertoo ryhmään kuulumisen vaikuttavan nuoren käsitykseen itsestä sekä siihen, mitä nuori luulee muiden odottavan häneltä. Positiivisessa kaveriporukassa sosiaaliset taidot kehittyvät vastavuoroisuuden kautta, kun taas negatiivisissa suhteissa voi esiintyä sosiaalista osaamattomuutta, joka osaltaan lisää nuoren tyytymättömyyttä sosiaaliseen elämäänsä sekä riski esimerkiksi rikollisuuteen kasvaa.

Nuorten ryhmissä ja yhteisöissä sosiaalinen asema on tärkeä osa kasvamista ja vuorovaikutuksen kehittämistä. Nuoret pyrkivät etsimään ympärilleen ihmisiä, joiden kanssa heillä on eniten yhteistä. Koulumaailmassa tämä näkyy eräänlaisena luokka-ajatteluna, kuten suosittujen ryhmänä. Suositut nuoret ovat usein sosiaalisia ja vetäytyvät viettämästä aikaa syrjäytyneiden ja hiljaisten nuorten kanssa. Nuori kasvattaa omia vuorovaikutustaitojaan myös koulun ulkopuolella, harrastustensa parissa. Kavereiden kanssa vietetty vapaa-aika on tärkeää arvostuksen, arvojen sekä erilaisten taitojen kehittämisessä. (Aaltonen ym. 2003, 122–205.)

Nuorten yhteisöllisiin vertaisryhmiin pystytään koulun sisäisen luokittelun lisäksi liittämään alakulttuurisia kollektiiveja, vaikkakin ne ovat 2000-luvun aikana korvautuneet heterogeenisemmilla nuorten ryhmillä. Alakulttuurisia luokitteluja ovat

muun muassa ”hevarit”, ”hopperit”, ”pahikset”, ”kiltit”, ”nörtit” ja ”pissikset”. Nämä toisistaan paljon poikkeavat, alakulttuuriset tyyliuuntaukset ja käyttäytymismallit ovat sekoittuneet keskenään yhteisyyden jäädessä pienempään osaan yksilöllisyyden kasvaessa. Heterogeenisten nuorten ryhmien muodostuminen on antanut erilaisuudelle tilaa niin, ettei se enää automaattisesti tarkoita kiusatuksi tulemistä. Nuori voi siis tuntea helpommin kuuluvansa johonkin ryhmään tai yhteisöön, koska ryhmän muodostuminen ei ole enää niin pinnallista. (Korkiamäki 2013, 136–137.)

4 MEDIA HARRASTUKSENA JA HARRASTUKSEN TUKENA

Harrastaminen määritellään vapaa-ajan aktiviteetiksi, jota yleisesti kuvaavat vapaus, vapaa-aika ja aktiivisuus. Se voidaan määritellä pitkäaikaiseksi tai pysyväksi, tiettyjen toimintojen kiinnostuksen kokonaisuudeksi, joka ei ole päivittäinen velvollisuus tai toimeentulo. (Metsämuuronen 1995, 16–17.) Metsämuuronen (1995) korostaa myös Hirsjärven harrastusmääritelmää, jonka mukaan harrastus on positiivista toimintavalmiutta tai tottumusta tiettyä asiaa kohtaan. Itse pohtiesamme harrastuksen määritelmää päädyimme määrittelemään sen yksinkertaisesti säännölliseksi vapaa-ajan toiminnaksi ja itsensä toteuttamiseksi, joka rentouttaa ja tuottaa mielihyvää, olkoon se sitten mitä tahansa.

Valtion nuorisoneuvosto selvitti vuonna 2016 yhteistyössä valtion nuorisoasiain neuvottelukunnan, Nuorisotutkimusverkoston, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Valtion liikuntaneuvoston kanssa nuorten 10–29-vuotiaiden vapaa-ajan määrää sekä siihen kuuluvaa sisältöä. Tutkimuksessa muun muassa harrastamisen yleisyyttä tiedusteltiin kysymyksellä: ”Onko sinulla joku harrastus, aivan mikä tahansa?” Haastateltaville tarkennettiin, että harrastuksella ei tarkoiteta ainoastaan ohjattua toimintaa, vaan ihan mitä tahansa sellaista, mitä itse pitää harrastukseksi, vaikka sitä tekisikin vain yksin kotona. Tällä tavoin laajasti määriteltynä 89% vastaajista (n=1205) koki omaavansa jonkinlaisen harrastuksen. Vaikkakin harrastus määriteltiin kysymyksen yhteydessä varsin laajasti, jopa kolmasosa niistä, jotka eivät mielestään harrasta mitään, kertoo pitävänsä jotakin mediaan liittyvää harrastukseksi. Ristiriita ilmentää hyvin harrastamisen monitulkintaisuutta. (Merikivi, Myllyniemi & Salasuo 2016.)

Samaisessa tutkimuksessa selvitettiin nuorten median käyttämistä harrastuksen tukena kysymyksellä: ”hyödynnätkö nettiä tai muuta mediaa harrastuksessasi?” Esimerkkeinä vastaajalle luettiin yhteydenpito kanssa harrastajiin, tiedonhankinta, liikuntasuoritusten tai harrastuskuvien jakaminen netissä ja harrastukseen liittyvät nettiyhteisöt. Näin yleisellä tasolla kysyttäessä kaikista ylipäätään jotain harrastavista 74% sanoi hyödyntävänsä nettiä jollain tapaa harrastuksessaan.

Valtion nuorisoneuvoston (2016) teettämässä tutkimuksessa yhden kysymyksen muoto oli: ”pidätkö jotain mediaa liittyvää harrastuksenasasi?” Kysymystä täydennettiin esimerkeillä pelaaminen, elokuvat, tv-sarjat, musiikki, nettiblogaaminen sekä kuvaaminen ja ohjelmointi. Näin laaja-alainen määritelmä lienee osaltaan vaikuttanut siihen, että jotain mediaan liittyvää pitää harrastuksenaan 35% niistäkin, jotka eivät mielestään harrasta mitään.

Vaikka kysymys minkä tahansa harrastamisesta on periaatteessa muotoiltu hyvin kaiken kattavaksi, näyttää siltä, että tekemisen määrittelemisessä harrastukseksi on jonkinlainen kynnys. Yksin puuhaamista useammin harrastamiseksi koetaan sellaiset aktiviteetit, jotka tapahtuvat ryhmässä tai ohjatusti, etenkin jos sen toiminta tapahtuu jonkun seuran, yhdistyksen tai kerhon puitteissa. Esimerkiksi elokuvia tai pelaamista ei välttämättä koeta harrastukseksi, ellei kysymystä esitetä mediakysymysten yhteydessä ja esimerkkejä vastaajalle antaen. Merikiven ym. (2016) mukaan tämä on malliesimerkki kysymysten kehystämisen (engl. framing) tärkeydestä tulosten kannalta.

5 NUORTEN LIIKKUMINEN

Jokapäiväinen liikunta on tärkeää kaikille ihmisille. Liikkuminen vahvistaa tukieliimiä, lihaksistoa ja luustoa sekä ehkäisee pitkäaikaissairauksien syntymistä. Päivittäisen liikunnan ei kuitenkaan aina tarvitse olla lihaksistoa rasittavaa liikuntaa, vaan jo venyttely tekee hyvää kaikille kehon osa-alueille. Säännöllinen venyttely myös ehkäisee urheilusuorituksen aiheuttamia lihas- ja jännevammoja. Liikunnan säännöllinen harrastaminen parantaa ihmisen unen laatua, pienentää mielenterveysongelmien riskiä ja nostattaa energiatasoa, jolloin ihminen ei väsy niin nopeasti. Liikunta on siis yhteydessä niin mielen kuin kehonkin hyvinvointiin. (UKK-instituutti 2014a.)

UKK-instituutti (2014b) on julkaissut nuorten liikuntasuosituksen, jonka mukaan 13–18-vuotiaan nuoren tulisi liikkua vähintään puolituntia joka päivä. Puolet tästä liikunnasta tulisi olla reipasta liikuntaa hyötyliikunnan sijaan. Säännöllisesti liikkuva nuori luo itselleen aktiivista pohjaa aikuisuuteen. Liikunnan harrastaminen nuorena jää usein ihmiselle elämäntavaksi, jolloin liikunta kulkee mukana läpi koko elämän. Aktiivisen elämäntavan säilyttäminen myös murrosiän jälkeen on tärkeää ikääntymisen haittavaikutusten minimoimiseksi. Yli 18-vuotiailla liikuntasuositus muuttuu enemmän lihaskunnan ylläpitämiseen ja luuston vahvistamiseen.

Nuorilla liikunnan harrastaminen kehittää liikunta- ja tukielimistöä, liikuntataitoja ja sosiaalisia suhteita sekä auttaa nuorta oppimaan vuorovaikutusta ja tiimihenkeä. Liikunta antaa parhaimmillaan nuorelle onnistumisen kokemuksia, hyväksytyksi tulemisen kokemuksia ja pitkäaikaisia ystävyyssuhteita. Onnistumisen kokemuksen urheilun parissa kehittävät nuoren positiivista minäkuvaa ja identiteettiä. Nuorten kohdalla on tutkittu myös liikunnan harrastamisen vaikutuksia koulumenestykseen, sillä sen tiedetään kehittävän niin fyysistä kuntoa kuin mieltäkin. (UKK-instituutti 2014c.)

THL (2014) kertoo ammattiin opiskelevien nuorten harrastavan liian vähän liikuntaa yleisiin liikuntasuosituksiin verrattuna. Tutkimuksen mukaan 15% näistä nuorista ei harrasta hengästyntä tai hikoilua aiheuttavaa liikuntaa ollenkaan. Opiskelijoiden liikuntaa tutkittaessa ammattialalla oli väliä, sillä tekniikan ja kaupalan opiskelijat harrastavat liikuntaa vähemmän hyötyliikuntaa kuin muilla aloilla. Samaisen tutkimuksen mukaan pojat harrastavat enemmän liikuntaa kuin tytöt.

Liikunnan mukanaan tuomat positiiviset vaikutukset elämänlaatuun ovat laajasti tunnettuja, mutta silti Suomen nuoriso liikkuu liian vähän eikä suurimmalla osalla liikkuminen jatku koko elämän. Liikunnan lisäämiseen vaikuttaa kaikki nuoren kotioloista hänen sosiaalisiin suhteisiinsa sekä koululaitoksen panostukseen liikunnasta tiedottamisessa. (THL 2014.) Monet toisen asteen ammatilliset koulut sisällyttävät työaikatauluihinsa liikuntaa, mutta sen pakollisuus poistuu opiskelijan täyttyessä 18-vuotta ja valitettavan moni jättää tilaisuuden käyttämättä.

Ammattikorkeakouluissa taas urheiluharrastaminen on poikkeuksetta opiskelijasta itsestään lähtevää. Korkeakouluissa on liikuntasalin lisäksi usein kuntosali sekä järjestettyä, vapaaehtoisia liikuntatunteja, joissa on monipuolinen tarjonta. Samalla kouluissa pyörii oppilaiden omia harrasteryhmiä, esim. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Metsolan kampuksella on salibandyn ja koripallon harrasteporukoita.

6 SYRJÄYTYMINEN

Yhteisöllisyydestä ja sen hyvistä puolista puhuttaessa on syytä tarkastella myös sen huonoja puolia. Koska yhteisöön kuulumisen ei aina tarkoita yhteisöllisyydestä, voin sen nurjalla puolella olla vaara syrjäytymisestä tai syrjäytetyksi tulemisesta. Syrjäytymisestä puhuttaessa tarkoitetaan yleensä huono-osaisuuden ja ongelmakohtien kasaantumista. Se on vakava ja jatkuva ongelma, ja se sisältää usein päihderiippuvuutta, rikollisuutta ja yhteiskunnan normien ulkopuolelle putoamista. Kokonaisuutena syrjäytyminen voidaan ymmärtää elämänhallinnan ongelmina ja osaamattomuutena, mutta sitä ollaan tutkittu myös periytyvänä aspektina, jossa ihminen voi olla syrjäytymisvaarassa jo ennen syntymäänsä. Tähän vaikuttavat vanhempien koulutustaso, työttömyys sekä mielenterveys- ja päihdeongelmat. (Kajantie ym. 2012, 23.)

6.1 Tilastoja nuorten syrjäytymisestä

Vuonna 2010 tehty Tilastokeskuksen tutkimus osoittaa, että 15-29-vuotiaista nuorista noin 5% (51 300) olivat syrjäytyneitä. Tutkimuksen mukaan syrjäytyneiksi laskettiin ne nuoret, jotka olivat opiskelun ja työvoiman ulkopuolella eikä heillä ollut peruskoulun lisäksi toisen asteen koulutusta. Työttömiksi työnhakijoiksi näistä syrjäytyneistä oli ilmoittautunut vain 18 800 nuorta ja syrjäytymisen ns. ”ytimessä” olivat jäljelle jääneet 32 500 nuorta. Syy, miksi he ovat syrjäytymisen ytimessä, on selvä: heitä ei näy missään tilastoissa eikä kukaan osaa tarkkaan sanoa, mitä he tekevät ja miten heillä menee. (Myrskylä 2012, 1.)

Myrskylän (2012, 2–3) mukaan syrjäytyminen on etenkin nuorten miesten ongelma, sillä tutkimuksen mukaan kaksi kolmasosaa Suomen syrjäytyneistä nuorista ovat miehiä. Kouluttautumattomia miehiä oli tilaston mukaan 218 932 ja

heistä syrjäytyneitä oli 15%. Tätä tilastoa kuitenkin heikentää se, ettei syrjäytyneiksi ole laskettu niitä naisia, jotka ovat jääneet kotiäideiksi.

Samaan aikaan taas neljäsosa kaikista syrjäytyneistä on maahanmuuttajataustaisia. Maahanmuuttajataustaisten syrjäytyminen on suoraan verrannollinen vieras-kielisyyteen ja kotouttamiseen liittyviin ongelmiin. Maahanmuuttajataustaisten riski syrjäytymiseen on lähes kolminkertainen kantaväestöön verrattuna, sillä maahanmuuttajanuorten on todella vaikea päästä kouluttautumaan ja työskentelemään. (Myrskylä 2012, 4.) Maahanmuuttajien syrjäytymiseen vaikuttaa meidän mielestämme myös kulttuurierot. Tätä on mm. se, ettei maahanmuuttajataustainen nainen välttämättä saa perheeltään lupaa opiskella tai työskennellä, vaan naisen kuuluu olla kotona lasten kanssa.

Vaikka lukuina syrjäytyneiden nuorten määrä kuulostaakin paljolta, ei syrjäytyminen ole Suomessa kovassa kasvussa. Vuosittainen vaihtelu syrjäytyneiden määrässä pyörii 1%–4% välillä eikä vuoden 1992 kaltaisia lukemia ole enää saavutettu. Kaikesta huolimatta tilanne on huolestuttava, sillä Suomen nuoret ikäluokat pienenevät. (Myrskylä 2012, 5.) Vielä kyseessä olevan tutkimuksen aikoihin syntyvyys Suomessa oli pienessä kasvussa, mutta sen jälkeen syntyvyys on ollut laskusuunnassa. Syntyvyyden on vuoden 2016 tilastojen mukaan alhaisin sitten vuoden 1970 jälkeen. (SVT 2017.)

6.2 Nuorten syrjäytyminen ja yksinäisyys

Nuorten syrjäytymisriskiin vaikuttavat monet yksilölliset ja yhteisölliset asiat, kuten puutteellinen koulutus ja työttömyys sekä ystävien puuttuminen ja mielenterveys- ja päihdeongelmat. Myös nuoren perhetaustalla ja asumistavalla on valtava vaikutus nuoren syrjäytymiseen, sillä nuoret ovat alttiita vaikutuksille arkiympäristössään. (Kallio ym. 2013, 71.)

Nuoren turvallisen kasvun ja kehityksen kannalta ei ole yhdentekevää, onko nuori onnellisessa perheessä vai asunnoton. Edes yhden perheenjäsenen kanssa saman katon alla asuminen vähentää syrjäytymisen riskiä huomattavasti. Kuitenkin, kuten jo aikaisemmin olemme maininneet, on huono-osaisuuden periytymistä tutkittu, jolloin syrjäytyneen vanhemman kanssa asuminen ei välttämättä ole nuoren

kehityksen kannalta paras vaihtoehto. (Myrskylä 2012, 6–7.) Kallion ym. (2013, 71) mukaan nuoret suuntaavat toimintaansa sen mukaan, millaisia asenteita heihin kohdistetaan niin kotona, verkossa kuin julkisissa tiloissa. Huonot kotiolot, köyhyys ja muut ongelmat mm. koulussa vaikuttavat nuoren psyykkiseen hyvinvointiin.

Tutkimuksissa on todettu, että suomalaiset nuoret eivät voi kovin hyvin. Masennus on alati kasvava ongelma nuorilla ja vakava masennus johtaa usein syrjäytymiseen yhteiskunnasta. Suomalaisilla nuorilla masennus on varsinkin nuorten naisten ongelma, vaikka sitä esiintyy kyllä nuorilla miehilläkin. Syrjäytymiseen liittyvään masennukseen johtaa usein vanhempien erotilanteet, perheväkivalta ja päihdeongelmaiset vanhemmat. (Tuomarila 2013, 8.)

Suomalaisten nuorten keskuudessa syrjäytyminen voi johtua myös kärjistyneestä ja kasvavasta koulukiusaamisesta. Ajalla ennen älypuhelimia ja mukana liikkuvaa teknologiaa jäi koulukiusaaminen vain ja ainoastaan välitunneille ja koulun käytäville. Modernissa maailmassa koulukiusaaminen jatkuu kokopäiväisesti sosiaalisen median välityksellä. Netissä kiusaaminen omaa kuitenkin samoja piirteitä kuin muukin kiusaaminen: se sisältää nimittelyä ja porukan ulkopuolelle sulkeamista. Vaikka digikiusaaminen ei tapahdu kasvotusten eikä siihen sisälly fyysistä väkivaltaa, voivat sanat satuttaa ihan yhtä paljon ja johtaa nuoren mielenterveysongelmiin ja syrjäytymiseen luokkayhteisöstä sekä pahimmillaan yhteiskunnasta. Netissä tapahtuva kiusaaminen voi olla hyvinkin julmaa, sillä sosiaalinen media on mahdollistanut nopean kuvien levityksen sekä ilkeiden kommenttien näkymisen kaikille. Nettikiusaamiseen liittyy myös juurujen ja henkilökohtaisten tietojen levittämistä, jotka eivät aina koske vain kiusattua itseään vaan tämän perhettä myös. (Pulkkinen & Kanervio 2014, 123–215.)

Suomalaisten nuorten syrjäytymisriski on ollut viime aikoina noussut uutiseksi asti nuorisotyöttömyyden nimessä. Nuorisotyöttömyys johtaa useimmilla nuorilla myös pitkäaikaistyöttömyyteen, mikäli koulusta valmistumisen jälkeen ei heti saada työpaikkaa ja tietotaidot alkavat pikkuhiljaa kadota harjoituksen puutteen vuoksi. Pitkäaikainen nuorisotyöttömyys nostaa nuoren syrjäytymisriskiä. Nuorisotyöttömyyden yleistyminen on myös polarisoinut nykynuorison ajatusmaailmaa työnteosta, jolloin suuri osa nuorista suhtautuu työskentelyyn ja opiskeluun täysin

välinpitämättömästi. Tämä on erittäin huolestuttava ilmiö, sillä passiivisuus ja välinpitämättömyys ovat johtaneet työkyvyttömyyseläkkeiden määrään kasvuun nuorilla aikuisilla. 16–29-vuotiaiden ikäluokasta 3000–4000 nuorta jäi työkyvyttömyyseläkkeelle mielenterveysongelmien vuoksi vuosina 2011–2013. (Pulkkinen & Kanervio 2014, 136–138.)

Joka viides lapsi ja nuori kokee yksinäisyyttä niin vapaa-ajalla kuin koulussa. Yksinäisyys on yksinkertaisesti määriteltynä negatiivinen, psyykkinen olotila, jossa ihminen kokee ahdistuksen tunnetta, kuulumattomuutta ja ulkopuolisuutta, ja se on hyvin lamaannuttava, ristiriitainen tunne. Ihminen voi kokea itsensä yksinäiseksi, vaikka ympärillä olisi satojakin ihmisiä. (Junttila 2015, 13–29.) Tämä tunne on nuorilla hyvin verrattavissa koulumaailmaan, jossa porukan ulkopuolelle syrjäytetty nuori on päivittäin satojen kanssaopiskelijoiden ympäröimänä, muttei kuitenkaan kuulu mihinkään ryhmään eikä omaa tärkeitä ystävyysuhteita.

Yksinäisyyteen liittyy nuorillakin usein toivo ryhmään kuulumisesta, mutta tunnetta varjostaa ahdistus ja pelko siitä, ettei mikään ryhmä ikinä halua ottaa mukaan. Yksinäinen, syrjäytetty nuori alkaa helposti vertailla itseään muihin ikäisiinsä, mikä kasvattaa osaltaan tarpeettomuuden tunnetta ja epäonnistumista ihmissuhteissa. Nuoret kokevat, että heidän tulee täyttää tiettyjä vaatimuksia voidakseen kuulua johonkin ryhmään, ja mikäli nämä vaatimukset eivät täyty, jää nuori yksin. Nuorison kokema yksinäisyys on brutaalia varsinkin koulumaailmassa, jossa vallitsee tietynlainen hierarkia oppilaiden välillä. Esimerkiksi suosittu eivät voi jutella yksin olevan nuoren kanssa, mikäli mielihii jatkaa suosittuna olemista ilman syyttelyä ja kiusaamista. (Junttila 2015, 16–29.)

Yksinäisyys ilmenee niin sosiaalisena kuin emotionaalisenakin ilmiönä, jotka poikkeavat toisistaan pienin, mutta huomattavin eroin. Sosiaalinen yksinäisyys on ylläkin mainittua ulkopuolisuutta luokkayhteisöstä ja kaveripiireistä, kun taas emotionaalinen yksinäisyys sisältää pinnallisen kaveripiirin, mutta läheinen, tärkeä ihmissuhde puuttuu. Varsinkin tytöillä ystävyysuhteet ovat tärkeitä, vaikka ihmissuhde- ja kaveripiirikuvioissa on välillä mahdotonta pysyä perässä. Nuorten elämässä yksinäisyys korostuu, kun lähdetään samasta koulusta muualle Suomeen opiskelemaan, jolloin hyvät ystävät asuvat pahimmillaan aivan toisella puolella

maata. Moni kokee, että jos uusia ystäviä ei saa uudelta paikkakunnalta tai opiskelupaikasta heti, ei niitä saa välttämättä ollenkaan. Uuden luokan järjestäytyessä nuoret kisaavat kokoamaan omia kaveriporukoitaan ja toivovat löytävänsä suuren luokan seasta niitä, joiden kanssa heillä on jotain yhteistä. (Junttila 2015, 33–41.)

Syrjäytymiseen liittyvä sosiaalinen yksinäisyys on nuorelle suuri mielenterveysriski. Yksinäisyyteen voidaan yhdistää masennusta, ahdistuneisuus- ja paniikkihäiriöitä, sosiaalista fobiaa, skitsofreniaa, syömishäiriöitä sekä itsetuhoisuutta ja itsemurhayrityksiä. Näitä pahentavat varsinkin ne tilanteet, joissa yksin jääminen ja porukan ulkopuolelle jättäminen tulevat yllättäen. (Junttila 2015, 41–42.)

6.3 Syrjäytymisen ehkäisy

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus 'Stakes' on kehittänyt varhaisen puuttumisen mahdollisuuksia ja menetelmiä 1990-luvun lopulla, ja varhainen puuttuminen onkin 2000-luvun vallitseva periaate lapsi- ja nuorisopolitiikassa. Alun perin ajatus kehittämistyöstä lähti ammattilaisten epävarmuudesta ristiriitaitilanteissa sekä mahdollisuuksista työskennellä lasten, nuorten ja perheiden kanssa kriiseissä ja niiden jälkeisissä tilanteissa. Myöhemmin kehittyi varhaisen tuen malli ja varhainen puuttuminen yleistyi käsitteenä niin arkipäivän keskusteluissa kuin sosiaalipoliittisissa päätöksenteoissa. (Kallio ym. 2013, 71–72.)

Varhaisen puuttumisen keskeisin toimintaperiaate on nopea reagointi ja syrjäytymisvaarassa olevan yksilön paikantaminen. Tämä vaatii ammattilaiselta tietynlaista herkkyyttä havaita nuorten ei-toivottu kehitys ja kykyä puuttua siihen. Ammattilaiselta varhainen puuttuminen vaatii myös kykyä tunnistaa normaalit kasvun ja kehityksen vaiheet nuorelle haitallisista vaiheista. Jokainen harhaileva katse ei viittaa keskittymis- tai oppimishäiriöön. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että nuorta ja hänen käyttäytymistään on tarkasteltava henkilökohtaisella tasolla sekä vertaissuhteessa erilaisiin ryhmiin ja ikäluokkiin. Tässä arvioinnissa usein auttaa moniammatillinen työryhmä, jolloin näkökulmaa saadaan monen eri alan ammattilaiselta ja tiedot täydentävät toisiaan. (Kallio ym. 2013, 73–74.) Tärkeää kuitenkin

kin meidän mielestämme on nuoren itsensä kuunteleminen ja tosissaan ottaminen, varsinkin 15–29-vuotiailta, jotka ovat joko hyvin lähellä aikuisuutta tai jo nuoria aikuisia.

Varhaista puuttumista nuorten syrjäytymiseen on lupailtu Suomessa hallitusta myöten, kun Jyrki Kataisen muodostama hallitus käynnisti nuorisotakuun. Nuorisotakuu lupaa jokaiselle alle 25-vuotiaalle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjottavaksi harjoittelu-, opiskelu-, työ-, työpaja- tai kuntoutuspaikan. Tämän pitäisi järjestyä viimeistään kolme kuukautta työttömäksi jäämisen jälkeen. (THL 2016.) Omien kokemuksiemme mukaan nuorisotakuu kuulostaa kyllä hienolta keinolta ehkäistä syrjäytymistä, mutta Suomen nykyisen taloudellisen tilanteen vuoksi se ei ole ollut kannattavaa. Nuorisotyöttömyys onkin nousussa eikä nuorisotakuu toimi.

Nuorisotakuun sijaan nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn on olemassa monia muita, hyviksi havaittuja menetelmiä. Yksi menetelmä on tukihenkilötoiminta alaikäisille nuorille, joka on oivallinen silloin, kun nuorella ei ole elämässään turvallista aikuista ohjaamassa ja kuuntelemassa. Syrjäytymisvaarassa, tai jo syrjäytyneelle, tukihenkilö voi olla se yksi ainut pitkäkestoinen aikuiskontakti, jolla ei ole kiire mihinkään, joka on aidosti kiinnostunut nuoren asioista ja pyrkii toiminnallaan luomaan nuorelle turvallisen pohjan kohti aikuisuutta, koulutusta ja/tai työpaikkaa. (Linnakangas & Suikkanen 2004, 68.)

Myös työharjoittelu ja -kokeilu ovat toimivia keinoja varsinkin niiden nuorten kanssa, jotka ovat syrjäytyneet vasta toisen asteen koulutuksen jälkeen. Työharjoittelun kautta nuori saa käytännön kokemusta työskentelystä, verkostoituu ja saa ns. jalkaa oven väliin, jolloin työllistymisen mahdollisuus kasvaa. Moni nuori lisäksi kokee oppivansa paremmin tekemällä konkreettista työtä kuin istumalla koulun penkillä, jolloin työharjoittelu toimii paremmin. Työharjoittelun toimivuuden tulokset ovat mainiot ja monet koulut monilta eri aloilta ovat ottaneen työharjoittelun pakolliseksi osaksi opetusta, varsinkin käden- tai käytännöntaitoja vaativilla aloilla. (Linnakangas & Suikkanen 2004, 73–74.)

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä myös nuorten osallistaminen on tärkeää, jolloin nuori pääsee vaikuttamaan häntä koskeviin yleisiin päätöksiin ja osallistuu

näin yhteiskunnalliseen toimintaan. Nuorten osallisuudesta on määrätty laissakin, muun muassa nuorisolaki (21.12.2016/1285, 8.§) määrää, että nuorille on järjestettävä mahdollisuus osallistua esimerkiksi paikallista nuorisotyötä koskevien päätösten ja asioiden käsittelyyn. Nuoria on myös lain mukaan kuultava ja kohdeltava tasavertaisena. Nuorten osallistamisen vastuu kuuluu niin kunnille kuin valtionhallinnolle sekä kaikille valtion avustamille toiminnoille.

7 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

7.1 Tutkimusongelma ja -kysymykset

Yhteisön sisäisen yhteisöllisyyden muodostuminen ei ole automaattista, sillä se vaatii vuorovaikutusta, kommunikaatiota ja osallistumista yhteisön jäseniltä. Tutkimme nuorten ryhmien ja yhteisöjen merkitystä nuorille itselleen, yhteisöjen toimintaa ja mahdollisia tiloja, ryhmän taikka yhteisön perustamisen syitä sekä sitä, kuinka nuoret ovat päätyneet kyseisen ryhmän/yhteisön jäseneksi ja kuinka ovat ryhmän löytäneet. Teoreettisiin lähtökohtiin sekä opinnäytetyön tilaajan toiveisiin perustuen olemme muodostaneet tutkimuskysymyksiksemme:

1. Minkälaisia ryhmiä ja yhteisöjä Kotkan nuoret ovat muodostaneet?
2. Miten nuoret ovat hakeutuneet ryhmiin ja mikä ryhmän jäseniä yhdistää?
3. Minkälaista tukea nuoret toivovat Kotkan nuorisotoimelta?

7.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmänä käytimme kvalitatiivista eli laadullista lähestymistapaa. Hirsjärven ym. (2000, 152) mukaan, kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen. Tähän sisältyy ajatus, että todellisuus on moninainen, tapahtumat muovaavat toinen toistaan, ja on mahdollista löytää monen suuntaisia suhteita. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritäänkin tutkimaan kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Yleisesti todetaan, että kvalitatiivisessa tutkimuksessa on pyrkimyksenä pikemmin löytää tai paljastaa tosiasioita kuin todentaa jo olemassa olevia (totuus)väittämiä.

Tavallisesti kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineiston kerääminen ja analysointi tapahtuvat osittain samanaikaisesti. Aineiston analysoinnissa yhdistyvät analyysi ja synteesi. Analyysissa kerätty aineisto puretaan käsitteellisiksi osiksi ja näin saadut osat kootaan synteessin avulla uudelleen tieteellisiksi johtopäätöksiksi. Tällaisesta toiminnasta käytetään myös nimitystä abstrahointi, jossa tutkimusaineisto järjestetään siihen muotoon, että sen perusteella tehdyt johtopäätökset voidaan irrottaa yksittäisistä henkilöistä, tapatumista ja lausumista ja siirtää yleiselle käsitteelliselle ja teoreettiselle tasolle. (Metsämuuronen 2006, 122.)

7.3 Strukturoitu haastattelu

Toteutimme kyselyn strukturoituna lomakehaastatteluna, jolloin tilanne oli keskittynyt aiheeseen ja tutkimuksen tarkoitukseen, mutta se tapahtui rennosti asioista keskustellen samalla kun kyselyä täytettiin. Näin ollen menetelmää voisi kutsua myös puolistrukturoiduksi teemahaastatteluksi, mutta joustavuutensa vuoksi se sijoittuu lomakehaastattelun ja teemahaastattelun välille.

Strukturoitu haastattelu on yleensä lomakehaastattelu, jossa on valmiit kysymykset ja niiden esittämisjärjestys on kaikille vastaanottajille samat. (Metsämuuronen 2006, 114.) Lisäksi Metsämuuronen (2006) mukaan strukturoitu haastattelu on paikallaan silloin, kun haastateltavia on monta (nopeus) ja haastateltavat edustavat melko yhtenäistä ryhmää.

Tutkimuskysymystemme kannalta kyselytutkimus oli paras tapa toteuttaa opinäytetyö. Metsämuuronen (2006, 113) toteaa, että haastattelu on paras keino aineiston keräämiseen silloin, kun kyseessä on koko väestöä koskeva satunnaisotos, jos kohdejoukko edustaa alhaista koulutustasoa tai jos tutkittavilla on alhainen motivaatio. Kyselytutkimuksella on helpointa kerätä nuorilta luotettavaa ja yhtenäistä tietoa.

Kyselyn tekemisen yksi ehto oli se, että ketään vastaajaa ei voida henkilöidä, sen ollessa epärelevanttia tutkimuksen kannalta, eikä aineisto ole tällöin tietosuojattavaa. Tämän takia oli loogista valita haastattelutavaksi kyselylomake, jolla kukin vastaaja jää anonyymiksi. Kyselymme toteutimme paperikyselynä.

Koemme, että nuorille suunnatussa kyselyssä on tärkeää, että tutkijat ovat itse läsnä ja varmistavat, että kysely tulee täytettyä. Tästä johtuen mielsimme, ettei haastattelupaikkaan jätetty kyselylomake tulisi toimimaan, vaan halusimme olla itse paikan päällä kertomassa, mitä olemme siellä tekemässä, kuka tutkii asiaa ja miksi. Lisäksi tällöin pystyimme kannustamaan nuoria osallistumaan tutkimukseen sekä jututtaa heitä kasvotusten pelkän lomakkeen täyttämisen lisäksi. Näin koimme saavan enemmän uskottavuutta ja siten mahdollisimman paljon vastauksia ja aineistoa opinnäytetyöhömmе. Ollessamme läsnä kyselytilanteessa näemme myös samalla ryhmän sisäistä dynamiikkaa, käytössä olevia tiloja sekä voimme udella kyselyn ulkopuolisia, täydentäviä kysymyksiä esim. siitä, miksi juuri kyseiset tilat ovat valikoituneet heidän käyttöönsä. Uskomme tämän olevan iso osa tiedonkeruun onnistumista.

Kyselylomakkeemme koostui avoimista, strukturoiduista ja sekamuotoisista kysymyksistä. Se oli merkityssisällöltään tarkka, helposti ymmärrettävä ja rakenteellisesti selkeä. Kyselylomakkeessa kysyttiin 10 kysymystä, joiden jälkeen oli reilusti tyhjää tilaa vastauksille, johon vastataksеen piti käyttää kokonaisia lauseita. Tällaisella asettelulla pyrimme varmistamaan mahdollisimman monipuoliset ja tarkat vastaukset kyllä/ei-vastauksien sijaan.

Avoimet kysymykset mahdollistivat esille nousevaksi myös sellaisia asioita, joita me emme välttämättä olleet osanneet ottaa huomioon kyselyä teetettäessä ja ne antoivat meille hyvän mahdollisuuden tunnistaa vastaajan motivaatioon liittyviä seikkoja vastauksien perusteella. Lisäksi avoimilla kysymyksillä annettiin vastaajalle mahdollisuus sanoa, mitä hänellä on todella mielessään.

7.4 Tutkimuksen kohderyhmä ja aineiston keruu

Tutkimus rajattiin Kotkan nuorisotoimen tarjoamien palvelujen kohderyhmälle; pääasiassa lain mukaisesti nuoriin ja nuoriin aikuisiin, 15–29-vuotiaisiin. Kuitenkin opinnäytetyötä tehdessä olimme tässä suhteessa joustavia emmekä huomioineet parin vuoden heittoa kumpaankaan suuntaan, sillä tässä tapauksessa se ei ollut relevanttia tutkimustulosten tarkastelussa kokonaisuutena.

Rajasimme tutkimusalueen myös paikkakohtaiseksi, jolloin toteutimme kyselyn tietyissä ennalta sovitussa paikoissa ennalta sovittuun aikaan. Näitä tutkimuspaikkoja olimme suunnitelleet olevan Kulttuuritalo Greippi, nuorisotalot Welho ja Kulma, Kotkan kaupunginkirjasto, Kotkan Lyseon lukio, Karhulan lukio, Ekamin Kotekon toimipiste sekä Xamk:in Metsolan kampus. Nämä paikat olivat valikoituneet aineistonkeruupaikoiksemme sen vuoksi, että arvelimme niissä olevan eniten meidän ikärajaukseen sopivia tutkittavia. Epäsuotuisasta aikataulusta johtuen Kulttuuritalo Greippi ja nuorisotalo Welho olivat jo jääneet kesätauolle kyselyä toteuttaessamme eikä Karhulan lukiosta vastattu useisiin yhteydenottopyyntöihin. Näistä syistä edellä mainitut paikat jäivät pois tutkimusalueestamme.

Toteutimme kyselytutkimuksen toukokuun 2017 aikana. Olimme valmistaneet kyselytilanteisiin kyltin, jossa kävi ilmi, että teemme kyselytutkimusta. Näin nuoret ja nuoret aikuiset näkivät jo pidemmältä, mistä on läsnäolossamme kysymys. Aineiston keruu onnistui meidän mielestämme melko hyvin. Saimme houkutelua kyselyä täyttämään monia, ja varsinkin Xamk ja Lyseon lukio olivat todella hedelmällisiä kyselypaikkoja. Jokaisessa sovitussa kyselypaikassa olimme sopineet vastauspaikan, johon me voimme mennä kyselyä pitämään siten, ettei se häiritse niitä, joita kysely ei koske tai jotka eivät halua kyselyyn vastata.

Emme valikoineet kyselyyn vastanneita muuten, mutta kysyimme ovatko he oikean ikäisiä. Huomasimme kuitenkin, että moni kaveriporukka tuli yhdessä täyttämään kyselyä ja harvemmin kukaan tuli yksin. Kaverin tuki kyselyn täyttämisessä ilmeisesti toi rohkeutta ja varmuutta vastata, ja kysymyksistä keskusteltiin usein kyseisten kavereiden kanssa. Varsinkin ikäluokassa 15–18-vuotiaat tämä kaverin kanssa täyttäminen oli yleistä. Pyrimme houkuttelemaan kyselyn pariin kaikki, jotka sattuivat kohdalle, jotta kyselyn tulokset olisivat sattumanvaraisia ja mahdollisimman yleisiä ja teoriolla tuettavia.

8 TUTKIMUKSEN TULOKSET JA TULOSTEN ANALYSOINTI

Tutkimustuloksia saimme yhteensä 60 kappaletta. Vastausten laatu vaihteli suuresti vajaasti täytetystä lomakkeesta ajatuksen kanssa täytettyyn. Kysely oli jaoteltu ikäluokittain, 15–18-vuotiaat, 19–22-vuotiaat ja 23 tai vanhemmat, mikä

helpotti aineiston analysointia. Eniten vastauksia saimme ensimmäiseen ikäluokkaan, sillä suurin osa kyselypaikoista oli sellaisia, joissa oli pelkästään 15–18-vuotiaita nuoria. Suurin määrä vastauksia tuli Kotkan Lyseon lukiolta, josta saimme myös todella ajateltuja vastauksia. Vähiten vastauksia saatiin Etelä-Kymenlaakson Ammattiopistolta, Kotekon toimipisteeltä.

Tulokset vaihtelivat myös paljon ikäluokittain, sillä vanhempien ikäluokkien vastauksissa oli havaittavissa enemmän harrastuspohjaista toimintaa. Nuoremmilla harrastaminen oli enemmän ns. ”hengailua”, jossa ei periaatteessa tehdä mitään konkreettista.

8.1 Aineistolähtöinen sisällönanalyysi ja teemoittelu

Käytimme tutkimuksen analysointiin aineistolähtöistä laadullista sisällönanalyysiä. Tuomi ja Sarajärvi (2013,103) määrittelevät, että laadullisessa sisällönanalyysissä kerätystä aineistosta rakennetaan eroja ja yhtäläisyyksiä etsimällä teoreettista kokonaisuutta. Tutkittavasta ilmiöstä pyritään saamaan mahdollisimman tiivis ja yleinen kuva. Pelkkä aineiston järjestely ei anna haluttua tulosta, vaan tutkijan on myös pyrittävä tekemään johtopäätöksiä aineiston perusteella. Sisällönanalyysin voi jakaa joko aineisto- tai teorialähtöiseen tai teoriaohjaavaan sisällönanalyysiin. Teorialähtöisessä sisällönanalyysissä aineisto analysoidaan perustuen se aikaisempaan viitekehukseen, teoriaan tai käsitejärjestelmään. Teoriaohjaavassa sisällönanalyysissä sen sijaan käsitteistö on jo valmiina, ns. ”jo tiedettynä” tietona, jolloin aineisto tukee tätä jo tiedettyä. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 105–106.)

Toteutimme tämän opinnäytetyön aineiston analyysin aineistolähtöisellä teemoittelulla, jossa aineistosta muodostetaan keskeisiä aiheita etsien yhteneväisyyksiä ja eroavaisuuksia vastausten sisältä. Teemoittelun mukaisesti analyysivaiheessa tarkastelimme aineistoa eritellen, etsien yhtäläisyyksiä ja eroja sekä tiivistäen. Jäsentelimme kaikki aineistosta saadut tiedot johtopäätöksiksi aineistosta esiin nousevien käsitteiden perusteella. (Saaranen-Kauppinen & Puusniikka 2006.)

Aloitimme aineiston analysoimisen jakamalla kyselylomakkeet ikäjaottelun mukaan, jolloin tuloksia oli helpompi tarkastella ikänäkökulman mukaisesti. Tämän

jälkeen etsimme lomakkeista vastauksia tutkimuskysymyksiimme ja kirjasimme niitä ylös pääpiirteittäin. Poimimme lomakkeista mitä ryhmiä ja yhteisöjä niissä esiintyi, mitä ryhmään/yhteisöön kuuluminen merkitsee heille itselleen sekä ovatko he hyödyntäneen Kotkan nuorisotoimen tiloja ryhmänsä kanssa.

Etsimme myös lomakkeen mukaisesti vastauksia siihen, kuinka ryhmiin ja yhteisöihin on päädytty, mitä ryhmissä yleensä tehdään, millainen sosiaalinen hierarkia ryhmissä esiintyy, mikä ryhmän jäseniä yhdistää ja onko alkoholilla osuutta nuorten ryhmässä oloon. Jaottelimme ikäryhmät myös sukupuolen mukaan nähdäksemme, onko yllämainituissa kohdissa eroavaisuuksia sukupuolten välillä.

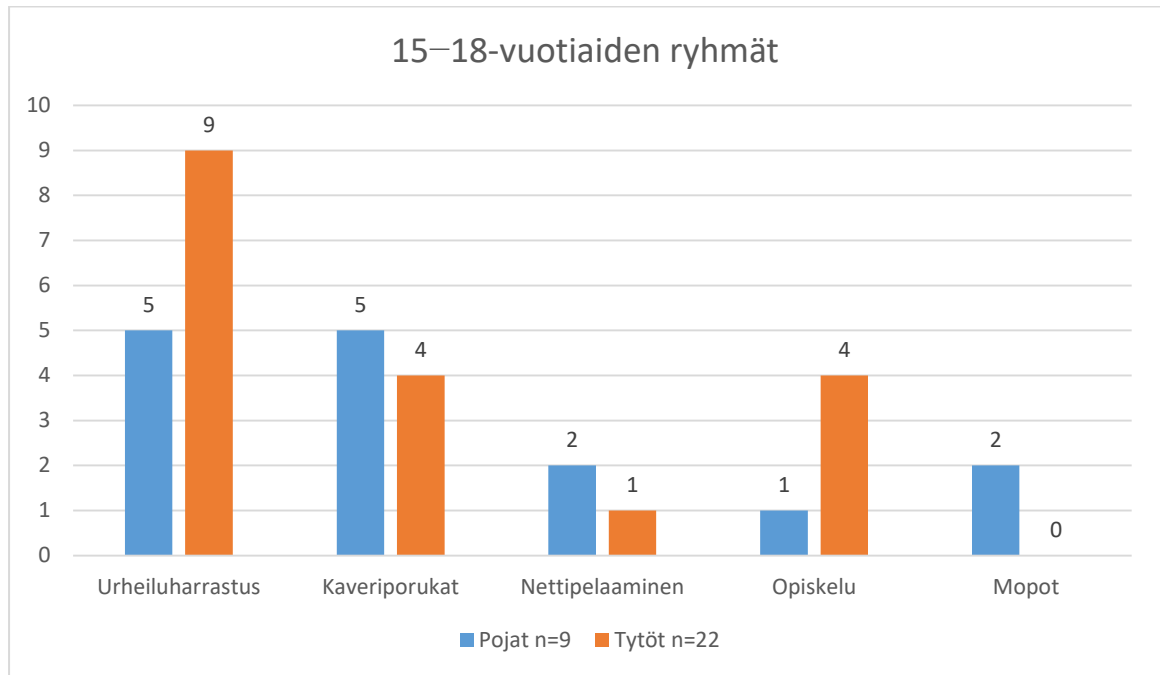
Tulosten analysoimisen koimme melko hankalaksi, sillä monissa kyselylomakkeissa oli jätetty vastaamatta joihinkin kysymyksiin. Tämä hankaloitti meidän työtämme yrittää ymmärtää muun muassa yhteisöjen ja ryhmien merkitystä nuorille. Moni oli myös vastannut hyvin ympäripyöreästi, jolloin analysointi vaati paljon rivien välistä lukemista ja tulkintaa.

Toinen analysointia hankaloittava seikka oli käsialojen tulkitseminen. Koska kyseessä oli paperikysely, ovat kaikki tulokset vastaajan itsensä kirjoittamia. Seassa oli muutamia vastauksia, joiden käsialasta oli todella vaikea saada selvää, mutta yhteistyöllä ja kontekstin mukaan päättelyllä uskomme päässeen oikeille jäljille näiden vastausten tulkitsemisessä.

8.2 15–18-vuotiaat hengailevat

15–18-vuotiaita vastasi kyselyyn yhteensä 31. Poikien osuus tästä oli 9, ja heidän vastauksensa olivat melko suoraviivaisia. Vastauksissa suurimmaksi ryhmämuodostelmaksi nousi urheiluseurat, sillä yli puolet pojista harrasti jotakin liikuntaa. Pojilla urheilu oli joukkueurheilumallista, kuten jääkiekkoa, jalkapalloa ja amerikkalaista jalkapalloa. Tyttöillä liikuntaharrastukset liikkuvat joukkuevoimistelun, tanssin ja ratsastuksen välillä. Urheiluun liittyvät yhteisöt eivät kuitenkaan olleet omaehtoisia, sillä ne kuuluivat johonkin tiettyyn urheiluseuraan tai muuhun aikuisen vetämään toimintaan. Poikien vastauksissa nousi myös esiin moottoriurheiluun liittyvää toimintaa, eli mopojen korjaajia ja mopoilijoita löytyi kaksi.

Taulukko 1 15–18-vuotiaiden ryhmät

Taulukossa 1 näkyy tämän ikäluokan ryhmäjakaumat. Taulukosta on havaittavissa, että kyselyyn vastanneiden joukossa oli niitä, joilla oli enemmän kuin yksi ryhmä tai yhteisö elämässään. Seassa oli myös niitä, jotka eivät kokeneet kuuluvansa mihinkään.

Tytöt mainitsivat urheiluharrastusten lisäksi teatteria harrastavia (kaksi kappaletta) sekä opiskeluun liittyviä porukoita, jotka ovat yhdistettyjä kaveriporukoihin. Vastauksissa oli selkeästi esillä kaveriporukat, julkisilla paikoilla oleskelu, alkoholin käyttäminen kyseisissä kaveriporukoissa sekä suosittuna olemisen tärkeys. Tytöt kokivat suosittuna olemisen tavoittelemisen arvoiseksi ja sitä korostettiin sen olemalla iso osa identiteettiä. Toisin kun pojilla, tytöille harrastaminen ei ollut niin merkittävässä roolissa kuin isoon ja suosittuun kaveriporukkaan kuuluminen. Tyttöjen vastauksista nousee esille kotkalaisille nuorille tärkeä tapaamis- ja oleskelupaikka, eli Kotkan Pasaati. Pasaatissa oleskelua pidetään suosittuna tapana viettää aikaa ja se liitetään usein alkoholin käyttöön, varsinkin viikonloppuisin. Poikien vastauksissa taasen ei tullut alkoholin käyttöä esiin ollenkaan, vaan yhdessä tekeminen oli konkreettisempaa ja urheilullisempaa. Yleisin vastaus yhdessä tekemiseen oli vapaa-ajan vietto yhdessä ryhmän kanssa sen kummempin määrittelemättä, mitä se pitää sisällään.

Ryhmä jäseniä yhdistäviä tekijöitä oli yhteisen harrastuksen tai luokan lisäksi pu-
keutumistyyli, huumorintaju, yhteiset tavoitteet tulevaisuuden suhteen, musiikki-
maku, yhtenevät mielenkiinnon kohteet sekä ystävyys ryhmän jäsenten kesken.
Vastauksista on pääteltävissä, että monet vastanneista ovat hyviä ystäviä myös
harrastusten ulkopuolella, jolloin yhdessäoloaika kertyy enemmän. Sosiaalinen
hierarkia näissä ryhmissä oli pääpiirteittäin tasavertainen, paitsi valmennus- ja
oppilaskuntatilanteissa, joissa näihin kuuluvat kokivat olevansa ylempänä kuin
muut ikäryhmäänsä kuuluvat.

Sekä pojat että tytöt tästä ikäryhmästä luokittelevat kaveriporukkinsa yhteisöksi
tai ryhmäksi, jonka merkitys nuoren elämään on suuri. Pojilla ryhmään kuulumis-
sen merkitystä on kuvattu sanoin:

”tekee onnelliseksi”

”on joka päivä jotain tekemistä”

Tytöillä merkityksellisyttä on kuvattu seuraavasti:

”kiva kuulua joukkoon, jossa saa tukea ja saman henkistä seuraa”.

Lähes kaikilla vastanneista oli ystäviä myös sen oman ydin- tai harrasteryhmän
ulkopuolella, joka korostaa ryhmien ja yhteisöjen joustavuutta ja moninaisuutta.
Hyvin harva koki kuuluvansa vain yhteen yhteisöön, vaan niitä oli mainittu ainakin
kaksi.

Ryhmiiin ja yhteisöihin liittyminen on molemmilla sukupuolilla melko lailla saman-
lainen: ryhmään on ”vain päädytty”. Joihinkin harrasteryhmien pariin on päädytty
vanhempien harrastusten kautta, joihinkin taas kaverin suosituksen kautta, ja joi-
hinkin hyvin yksiselitteisesti aloittamalla uusi harrastus. Pelkkiin kaveriporukoihin
kuuluvat eivät osanneet kertoa kuinka ryhmään on päädytty. Voidaan olettaa, että
ryhmiiin on päädytty sellaisen kaverin kautta, joka kyseiseen ryhmään on jo kuulu-
nut, mutta tätä ei moni osannut pukea sanoiksi. Opiskeluryhmiiin kuuluvat taas oli-
vat liittyneet ryhmään tai yhteisöön pääsemällä opiskelemaan ja sitä kautta ver-
kostoitumaan uusien ihmisten kanssa.

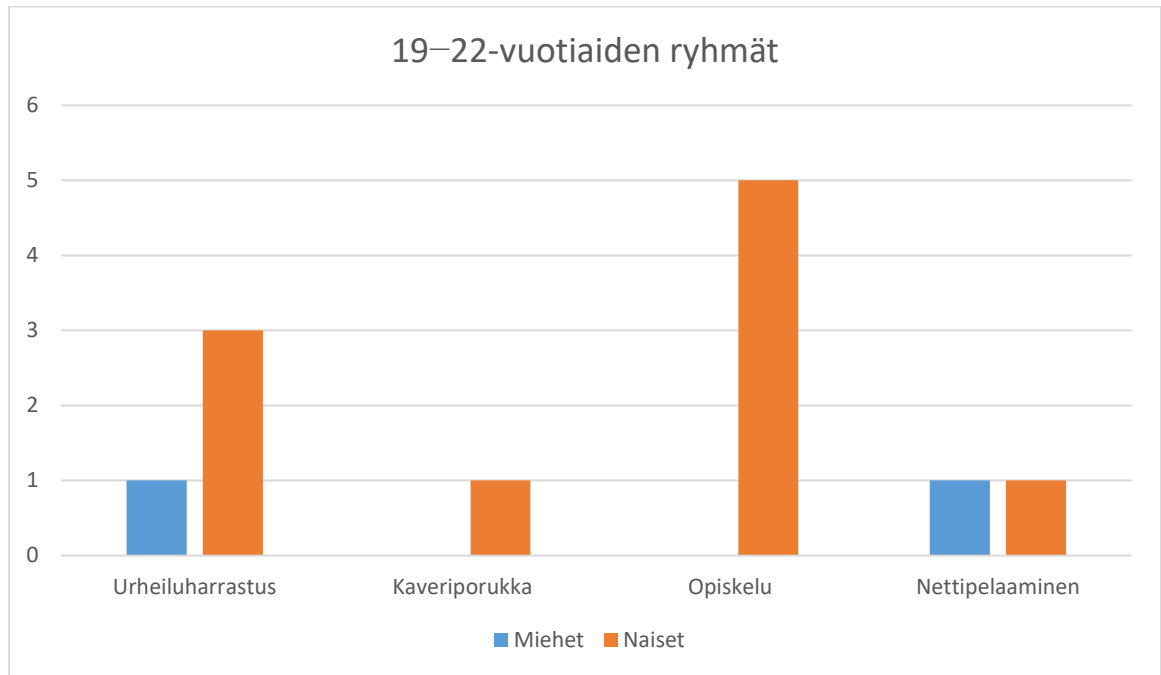
Tämän ikäryhmän seassa oli myös sellaisia vastauksia, joissa kerrottiin, ettei nuori kuulu mihinkään ryhmään tai yhteisöön, vaikka niin haluaisi. Vastauksista oli pääteltävissä yksinäisyyttä ja syrjäytymisvaaraa koulukiusaamisen vuoksi. Nämä nuoret usein olivat myös niitä, jotka olivat todella kiinnostuneita nuorisotoimen toiminnasta ja toivoivatkin enemmän tietoa niin tapahtumista kuin toiminnasta ylipäänsä.

Vastauksissa näkyy, että vastaajista 19 ei ole hyödyntänyt nuorisotoimen tiloja, ja heistä yhdeksän (9) haluaisi enemmän tietoja tapahtumista ja toiminnasta. Toki sekaan mahtui niitäkin, jotka eivät olleet kiinnostuneet nuorisotoimen toiminnasta ollenkaan (3). Huomattavasti enemmän toiminnasta kiinnostuneita ja tiloja hyödyntäneitä löytyi tyttöjen vastauksista, sillä yhdeksästä kiinnostuneesta kuusi olivat tyttöjä. Heistä puolet olivat myös tietoisia toiminnasta ja tapahtumista, kun taas pojat eivät tuntuneet tietävät kaupungin nuorisotoimesta mitään. Lisää itselleen mielenkiintoista toimintaa toivoi kahdeksan vastaajista. Heistä viisi ei kuitenkaan ole osannut kertoa, millainen toiminta heitä itseään kiinnosti. Loput toivoivat ympäröivästä vain yhteistä hauskaa toimintaa, lisää keikkoja sekä liittymismahdollisuuksia määrittelemättömiin uusiin ryhmiin ja yhteisöihin.

8.3 19–22-vuotiaat opiskelevat

19–22-vuotiaiden ryhmästä saimme kahdeksan vastausta naisiksi itsensä luokittelevilta ja miehiä kyselyyn vastasi vain yksi. Vastausten määrä oli huomattavan pieni verrattuna muihin ikäryhmiin, mutta analysointi sen sijaan oli suoraviivaista, sillä vastaukset tuntuivat olleen ajatuksella kirjoitettua ja kysely oli otettu tosisaan. Ikäryhmän yhteisöllisyyden syvempi analysointi on kuitenkin yleistämättä mahdotonta. Näiden vähäisten vastausten perusteella 19–22-vuotiaiden yhteisöjä ja ryhmiä ovat koulu- ja luokkayhteisöt, kaveriporukat sekä urheiluseurat. Tässä ikäryhmässä loisti joukkuevoimistelijat ja kuntosalilla käyvät, ja löytyi seasta myös yksi nettipelaajakin. Oman kokemuksen ja tietämyksen mukaan yhden ainoan miesvastaajan vastauksista voidaan päätellä, että tämän ikäluokan miesedustajat harrastavat yhtä lailla paljon urheilua, kuin naisetkin.

Taulukko 2 19–22-vuotiaiden ryhmät

Taulukko 2 osoittaa, että opiskelun ohella tämän ikäluokan naisvastaajat myös urheilevat ahkerasti. Kaikki urheiluharrastusryhmään itsensä lukeneet naisvastaajat kuuluivat harrastuksen ohella opiskeluryhmään.

Ryhmiin ja yhteisöjen jäseniä yhdistävät harrastusten ja luokan lisäksi yhteiset työpaikat ja kiinnostuksen kohteet ja yhtenevät elämäntavat. Sosiaalinen hierarkia on kuvailtu samalla tavalla tasavertaiseksi tietyissä tilanteissa, kuin nuoremmallakin ikäryhmällä. Esimerkiksi tapauksessa, jossa nainen harrastaa joukkuevoimistelun valmentamista, kokee hän olevansa harrastuksen hierarkiassa ylempanä kuin ne, keitä hän valmentaa. Tämä pitää paikkaansa, sillä valmentajalla on enemmän tietotaitoa lajin kaikista osa-alueista. Tasavertaisuus koettiin toisten tukemisena ja hyvänä yhteishenkenä sekä kaikkien mielipiteiden huomioon ottamisena. Huomattava ero vastauksissa nuorempaan ikäryhmään oli se, että kaikki vastanneista olivat osanneet kuvata sosiaalista hierarkiaa konkreettisesti, perustellen ja realistisesti.

Alkoholin käyttö näkyy tämän ikäryhmän vastauksissa muita enemmän. Koska ikäryhmään kuuluvat kyselyyn vastanneet ovat suurimmalta osin opiskelijoita, on opiskelijajuhlien ja erilaisten illanistujaisien merkitys korostunut vastauksissa. Lähes kaikki vastanneista korostivat ryhmän yhdessä oloon liittyvän usein alkoholin

käyttöä, ellei kyseessä ole urheiluharjoitukset. Samoin kuin nuoremmallakin ikäryhmällä, on vastauksissa mainittu useaan otteeseen määrittelemätön vapaa-ajan vietto, johon on kuitenkin liitetty puhuminen ja kahvittelu.

Kaikille vastanneista ryhmiin ja yhteisöihin kuuluminen on koettu merkitykselliseksi ja, toisin kuin nuoremmassa ikäryhmässä, se on osattu pukea sanoiksi. Merkityksellisyyttä on kuvattu seuraavasti:

”Hauskaa vapaa-ajan tekemistä.”

”Saman henkisiä kavereita, tukea ja kannustusta.”

”Saa tukea muilta.”

”Tuntee kuuluvansa johonkin ja tulevan hyväksytyksi.”

”Mukava kuulua ryhmään.”

”Vapaa-ajan viettotapa, tapaa ihmisiä ympäri maailmaa.”

Ryhmät ja yhteisöt oleskelevat lähes poikkeuksetta aina jonkun ryhmän jäsenen kotona, harrastukseen vaadittavien tilojen puitteissa tai jossain muussa privaatissa tilassa tai yökerhossa/pubissa. Samanlaista julkisilla paikoilla oleskelua ei ole enää tässä ikäryhmässä havaittavissa.

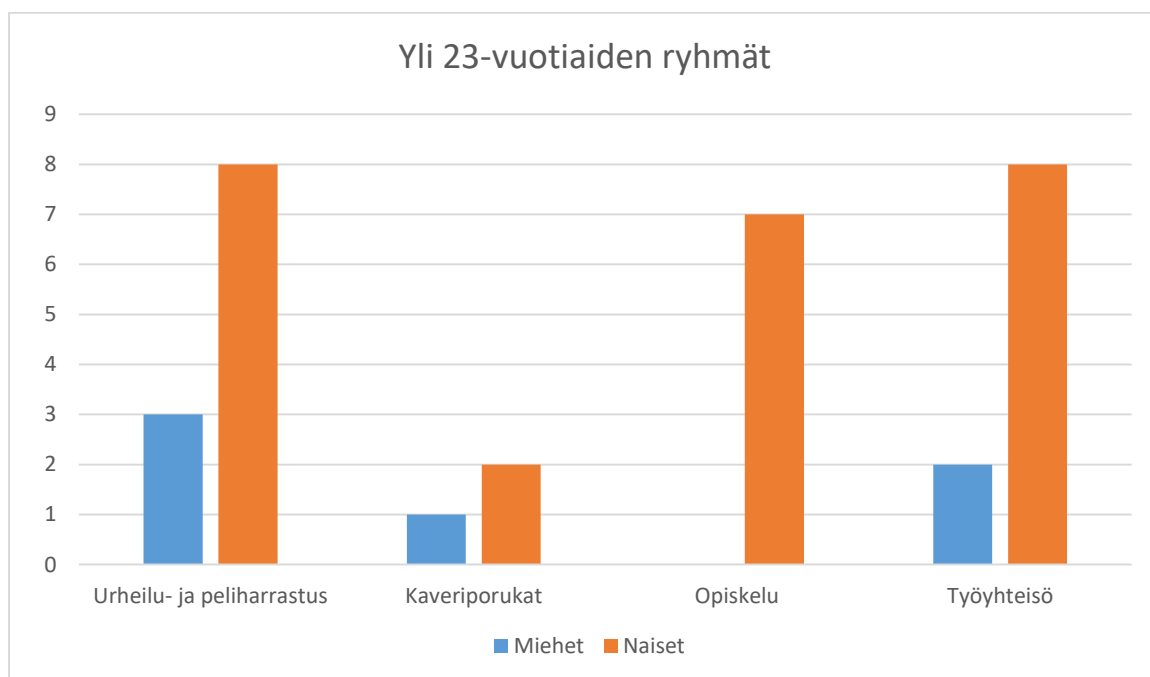
Ryhmien muodostaminen on tapahtunut yleensä vanhojen kavereiden kautta sekä opiskelupaikan saatua luokkayhteisöön tutustuttaessa. Jokainen kyselyyn vastanneista oli osannut kertoa perustellen, kuinka he ovat päätyneet kyseiseen ryhmään tai yhteisöön, joka eroaa nuoremman ikäryhmän vastauksista. Harraste-ryhmiin oli päädytty tässä ikäluokassa myös pidemmän kaavan kautta, joissa sama harrastus on jatkunut läpi koko elämän ja ryhmä on vaihdellut matkan varrella ikä- ja osaamistason mukaan.

Vastanneista kukaan ei ollut hyödyntänyt nuorisotoimen tiloja tai toimintaa, sillä sen koetaan olevan suunnattu vain nuoremmille ikäryhmille. Heistä kuusi olisi kuitenkin kiinnostunut tietämään toiminnasta ja tapahtumista enemmän ja toivoisi enemmän yli 20-vuotiaille suunnattuja, erilaisia tapahtumia. Samalla esiin nousi nuorisotoiminnan tapahtumien mainonnan vähäisyys ja oletus siitä, että tapahtumissa käy vain ”tietynlaista porukkaa”.

8.4 Yli 23-vuotiaat kuuluvat moneen ryhmään

Kaikista kyselyyn osallistujista 18 vastaajaa oli yli 23-vuotiaita. Näistä neljä oli miehiä ja loput naisia. Vertaillen miesten sekä naisten vastauksia keskenään ja yksilöiden vastauksia toisiinsa, käy ilmi, että vastaukset olivat kaiken kaikkiaan tällä ikäryhmällä melko yhteneväisiä. Sekä miesten, että naisten vastauksissa vastaajat olivat ryhmiksi luetelleet muun muassa työyhteisöjä, opiskelijaryhmiä, kaveriporukoita sekä peli- ja harrastusryhmiä. Harrastusryhmään kuuluvien joukossa harrastukseksi oli täsmennetty esimerkiksi punttisali, voimistelu ja vaellus, jota toteutetaan aina tietyn ryhmän kanssa.

Taulukko 3 Yli 23-vuotiaiden ryhmät

Taulukosta 3 näkyy yli 23-vuotiaiden ryhmien monimuotoisuus. Vastauksissa tuli esiin työskentely ja työyhteisöt, joita ei näkynyt nuorempien ikäryhmien vastauksissa ollenkaan. Työskentely ja opiskelu kulkee usein käsi kädessä, sillä moni jää harjoittelusta työelämään sijaisina tai jopa vakituisina työntekijöinä, jolloin työtä tehdään jo opiskelun ohella.

Kaikilla miesvastaajilla oli ystäviä oman ryhmänsä ulkopuolella. Enemmistöllä naisvastaajista oli ystäviä myös oman ryhmänsä ulkopuolella, mutta vastaajien

joukossa oli myös heitä, joiden kaikki ystävät kuuluvat vastaajan kanssa samaan ryhmään ts. vastaajalla ei ole ystäviä ryhmänsä ulkopuolelta.

Kysyttäessä millaisia asioita he tekevät yhdessä ryhmänsä kanssa, vastauksissa ei ilmennyt samankaltaista julkisilla paikoilla aiheetonta oleskelua kuin nuoremmilla vastaajilla, vaan yleensä ryhmä kokoontuu jonkun tietyn asian yhdessä tekemisen tiimoilta. Puolet miesvastaajista mainitsivat alkoholin oleellisuuden ja sen jollakin tapaa liittyvän ryhmänsä yhdessäoloon. Tämän voidaan olettaa johtuvan muun muassa siitä, että vastaajien joukossa oli useita opiskelijoita, jotka osallistuvat useimmiten isossa porukassa opiskelijoille suunnattuihin juhliin ja illanviettoihin. Naisten vastauksissa alkoholin käyttö ei noussut esiin.

Suurin osa vastanneista koki ryhmän tai yhteisön sisäisen sosiaalisen hierarkian tasavertaiseksi. Poikkeuksia oli työyhteisöissä, joissa on perinteinen johtaja/alainen-asetelma, ja pelimaailmassa ja urheilussa hierarkia menee useimmiten pelaajan osaamistason mukaan. Vastauksissa tuli esiin yksilön kokemuksia eriarvoisuudesta ryhmän jäsenenä. Tämä tuli esiin niin, että ryhmä on tasa-arvoinen, ellei sitä itse katso toisin, eli joko pitää itse itseään huonompana tai parempana kuin muut ryhmän jäsenet. Tässä tilanteessa yksilön asema ryhmässä ei ole ryhmästä kiinni vaan yksilön omasta näkemyksestä. Vastauksissa mainittiin myös, että ”jotkut ihmiset vain sopeutuvat uusiin ryhmiin paremmin kuin toiset”.

Tämän ikäluokan vastaajat selkeästi kokevat kuuluvansa useampiin ryhmiin tai yhteisöihin kuin nuoremmat kyselyyn vastaajat. Tämä voisi selittyä esimerkiksi sillä, että nuoremmat vastaajat eivät välttämättä itse tiedosta tai osaa tunnistaa kuuluvansa johonkin ryhmään, vaikka todellisuudessa kuuluisivatkin. Tätä selitystä osaltaan tukee myös tämän opinnäytetyön neljäs otsikko kappaleineen: *Media harrastuksena ja harrastuksen tukena*.

Tässä vastaajien ikäryhmässä ryhmään kuulumisen on koettu todella merkitykselliseksi ja sitä kokemusta on osattu kuvailla tarkemmin kuin nuorempien vastaajien joukossa. Lisäksi kysyimme vastaajilta millä tavoin ryhmään kuulumisen on heille merkityksellistä. Vastauksissaan miehet kuvasivat ryhmään kuulumisen merkityksellisyyttä seuraavasti:

”Kiva viettää aikaa saman henkisten ihmisten kanssa rennosti pelaillen.”

Nuorempien vastaajien tavoin myös vanhempien vastaajien joukossa oli ns. ”hengailua”, joskin eroavaisuus oli huomattavissa siinä, miten kyseinen oleskelu tapahtuu, kuten jo aikaisemmin on mainittu. Yllä olevasta suorasta lainauksesta tulee esiin, että oleskelun yhteydessä tehdään jotain konkreettista yhdessäolon yhteydessä. Nuoremmilla vastaajilla tällainen oleskelu oli keskittynyt pelkkään olemiseen ilman varsinaista tekemistä.

Naisvastaajista kaikki kokivat ryhmään kuulumisen todella merkitykselliseksi perustellen:

”On jollekin kelle puhua.”

”Helpottaa psyykkistä olotilaa.”

”Yhteenkuuluvuuden tunne saman henkisten kanssa.”

”Kiva kuulua porukkaan.”

”Tuo sisältöä elämään ja se on kivaa.”

”Yhdessä pelaaminen on mukavaa”

”Liikunnasta tulee hyvä olo.”

”Sosiaaliset suhteet moneen suuntaan ovat tärkeitä.”

”Saa tukea ja apua.”

Tästä ikäluokasta kaksi vastaajaa on hyödyntänyt Kotkan nuorisotoimen palveluja. Suurin osa tästä ikäluokasta ei ole hyödyntänyt nuorisotoimen tarjoamia palveluja, mutta vastauksissa nuoret aikuiset toivoivat lisää tietoa nuorisotoimen toiminnasta ja erityisesti sen järjestämistä paikallisista tapahtumista.

Kysyttäessä millaisia nuorisotoimen järjestämiä tapahtumia tai millaista toimintaa he kaipaivat lisää, nuoret toivoivat toimintaa yli 20-vuotiaille ja suuria kaikille yhteisiä urheilutapahtumia. Yksi vastaaja oli sitä mieltä, että kaikenlaiset tapahtumat ovat hyväksi. Vastaajista viisi ilmoitti, että heitä ei lainkaan kiinnosta nuorisotoimen toiminta.

8.5 Johtopäätökset

Tutkimustuloksia tarkasteltaessa kokonaisvaltaisesti huomaamme, ettei esiin noussut yhtään omaehtoista yhteisöä tai ryhmää, jotka tekisivät yhdessä jotain konkreettista harrastustoimintaa. Löysimme kuitenkin muutaman opiskeluun liittyvän ryhmän, jotka pääsääntöisesti opiskelevat yhdessä niin koulussa kuin koulun ulkopuolellakin. Suurimmalta osin esiin nousi kuitenkin nykynuorison suosiossa olevaa ”hengailua”, jossa ei ns. ”tehdä mitään”. Näissä ryhmissä ja yhteisöissä tärkeää ei ole konkreettinen yhdessä tekeminen vaan ylipäätään yhdessä oleminen korostuu.

Kaikissa ikäryhmissä oli havaittavissa yhteneväisyyksiä urheiluharrastusten suhteen. Vastauksiemme perusteella moni kotkalainen nuori nainen iästään riippumatta harrastaa joukkuevoimistelua tai sen valmentamista, ja on ollut mukana joukkuevoimistelupiireissä vähintään viisi vuotta. Voimme päätellä joukkuevoimistelun olevan Kotkassa suosittu harrastus ja harrasteseura on voimissaan.

Samalla tavalla kyselytilanteissa esiintyi kaikissa ikäryhmissä sama, meille osoitettu kysymys: mitä nämä kyselyssä haetut ryhmät oikein ovat? Vaikka kyselyyn itseensä oli tarkennettu, millaisia erilaisia ryhmiä nuorilla voi esiintyä, ei monikaan silti osannut sen tarkemmin kertoa, mihin ryhmään kuulutaan. Seassa oli sellaisiakin, joista pystyi päätellä, etteivät he tunnistaneet elämässään edes niitä perusryhmiä ja -yhteisöjä, johon lähes kaikki meistä kuuluu, eli oma perhe. Mikäli ei ole kaveriporukoita tai harrasteryhmiä, jokaisella meistä on todennäköisesti jonkinlainen perhe tai piiri, johon me kuulumme, ja se muodostaa oman ryhmänsä, kuten olemme jo aikaisemmin maininneet.

Nykyään isosti tapetilla olevaa digipelaamista ja sen koukuttavuutta ei esiintynyt kyselytuloksissa juuri ollenkaan. Kokonaisuudessaan vastauksiin lukeutui vain kourallinen nettipelejä harrastava ja heidän vastauksistaan oli pääteltävissä, että netissä luodut kaverisuhteet ja yhteisöt enemmänkin rikastuttivat heidän elämänsä, kuin olivat haitaksi muulle elämälle. Pulkkinen ja Kanervio (2014, 125) kertoo netissä tapahtuvan pelaamisen olevan monen nuoren aktiivinen harrastus, ja mikäli se pysyy hyvänä, se on äärimmäisen kehittävää toimintaa, johon halu-

taan panostaa. Nettipelaaminen hyvänä harrastuksena kehittää ihmisen kielitaitoa, vuorovaikutustaitoja, ongelmanratkaisutaitoja sekä hienomotorisia taitoja, kuten silmä-käsi-koordinaatiota.

Nuorten sosiaalisen median käyttäminen näkyi vastauksissa lähinnä whatsapp-sovelluksen käyttämisenä osana ryhmien toimintaa. Whatsapp-ryhmissä suunnitellaan tulevia tapaamisia ja tapahtumia sekä keskustellaan kuluneesta päivästä ja ihmissuhteista. Ryhmän jäsenten välinen kommunikointi ei tämän avulla enää vaadi vain tiettyä aikaa ja paikkaa, vaan yhteydessä voidaan olla koko ajan. Kyselyn vastauksista on pääteltävissä, että whatsapp-ryhmät ovat suosittuja opiskelijoiden keskuudessa, jossa koulutehtävistä pystyy keskustelemaan reaaliajassa kotonakin ja tehtävien tekoon saa vertaistukea ja avustusta. Varsinkin korkeakouluopiskelijoilla whatsapp-ryhmät ovat helpottaneet ryhmätöiden tekemistä tilanteissa, joissa yksi tai useampi ryhmän jäsen asuu eri paikkakunnalla.

Nuorisotoimen toiminnan ja tilojen hyödyntämisestä on pääteltävissä myös, että niitä hyödyntävät ryhmät ovat jo nuorisotoimen tietoisuudessa. Suurin osa kaikista vastanneista ei ollut tietoinen toiminnasta tai tapahtumista eikä kokenut toiminnan tarjoavan heille mitään mielenkiintoista. Nuorisotiloja käyttävät ryhmät tuntuvat olevan jo vakiintuneita ja kaveriporukatkin oleskelevat mieluummin jossain muualla kuin aikuisen valvovan silmän alla. Tähän voisi ehkä tulla muutos, jos kokeiluun otettaisiin muun muassa Helsingissä menestyksekkäästi toimiva nuortenilta, jossa nuoret itse pitävät nuorisotaloa auki ilman aikuisen valvontaa.

9 POHDINTA

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli kartoittaa paikallisia ryhmiä ja yhteisöjä, joita kotkalaiset nuoret ovat itse perustaneet tai joihin he kuuluvat muuten. Selvitimme nuorten kokemuksia yhteisöllisyydestä ja tutkimme sen merkitystä heidän elämässään. Tämän lisäksi tiedustelimme nuorten mielipiteitä ja kokemuksia Kotkan nuorisotoimen tarjoamista palveluista sekä kysyimme, minkä tyyppistä toimintaa he itse nuorisopalveluiden käyttäjinä kaipaivat lisää. Annoimme heille vapaana mahdollisuuden tuoda esiin ideoita, joilla nuorisotoimi voisi kehittää ja

laaja-alaistaa toimintaansa ja siten houkutella yhä useampia nuoria hyödyntämään nuorisotoimen palveluja. Muun muassa näitä vastauksia toimme esiin tässä opinnäytetyössä heidän kertominaan.

Mielestämme onnistuimme tällä tavoin määritellyssä tarkoituksessa hyvin ja saimme tutkittavilta monipuolisia ja nuorisotoimen hyödynnettävissä olevia vastauksia tutkimuskysymyksiimme. Jo pelkästään aineiston kerääminen ja lomakehaastattelujen toteuttaminen oli pitkä ja haastava projekti, ja epäilimme aluksi, ettemme saa riittävän kattavasti vastauksia opinnäytetyötä varten. Nyt kun opinnäytetyömme on valmis, olemme kuitenkin kokonaisuudessaan tyytyväisiä lopputulokseen. Päivät haastattelupaikoilla olivat monipuolisia ja tapasimmekin niissä monenlaisia mielenkiintoisia sekä mieleenpainuvia persoonia. Totesimme jo suunnitteluvaiheessa paperisen lomakekyselyn olevan tehokkain tapa saada kerättyä aineistoa tutkimusta varten ja olemme tyytyväisiä vastanneiden määrään.

Kaikista vastauksista pystyi päättämään, että johonkin ryhmään tai yhteisöön kuuluminen on kaikille tärkeää ja sillä on vaikutusta jopa hyvinvointiin ja terveyteen. Ajattelemme, että ihmiselle on luonnollista kokoontua ja kommunikoida keskenään. Moni vastaajista ei kuitenkaan ole osannut sanoa, mikä siinä on niin merkityksellistä oman elämänlaadun kannalta.

Erityisesti nuoruusiässä ryhmien avulla saatetaan rakentaa ja muovata yksilöllistä minäkuvaa ja kehittää itseä peilaamalla omia käsityksiä ja identiteettiä suhteessa muihin ryhmän jäseniin. Ryhmään kuuluminen ja siinä toimiminen kehittää luonnollisesti muun muassa sosiaalisia taitoja, kuten vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja, ihmissuhde- ja ongelmanratkaisutaitoja kuten ristiriitojen kohtaamista ja niiden selvittämistä sekä tunteiden käsittelytaitoja.

Lisäksi ryhmään kuuluminen vahvistaa yksilön itsetuntoa. Mielestämme ei ole siis mikään ihme, ettei kasvava nuori osaa tarkkaan nimetä, miksi ryhmään kuuluminen on niin merkityksellistä. Pohdimmekin, että mahdollinen syy miksi nuori ei välttämättä osaa perustella yhteisön merkityksellisyyttä, voi olla esimerkiksi se, että ryhmään kuuluminen on niin kokonaisvaltaisesti elämäntaitoja kehittävä joka osa-alueella, että sitä on hyvin vaikea subjektiivisesti eritellä ja pukea sanoiksi.

Kehitettävää opinnäytetyössämme olisi vielä ollut kyselylomakkeen selkeyteen panostaminen ja esitutkimuksen tekeminen. Ennen aineiston keruuta, emme tehneet esitutkimusta, jolla olisimme havainneet mahdolliset puutteet tai epäselvyydet kyselylomakkeessamme, jotka olisimme siten osanneet korjata varsinaiseen aineistonkeruu vaiheeseen. Nämä ongelmat tulivat esiin vasta tutkimusaineiston keruuvaiheessa. Jouduimme useassa haastattelupaikassa tilanteeseen, jossa vastaajat kysyivät tarkennusta lomakkeen kysymyksiin. Vaikka olimme kyselylomakkeessa antaneet muutamia esimerkkejä, siitä huolimatta vastaajat useimmiten kysyivät selvennystä siihen, millaisia yhteisöjä tai ryhmiä kysymyksissämme haetaan. Vastasimme kaikille kyselyyn osallistujille samaan tapaan: Kyselylomakkeessa tarkoitetaan millaisia tahansa ryhmiä tai yhteisöjä, joihin vastaaja kokee kuuluvansa.

Verkkoyhteisöjen ollessa aiheena niin valtavan laaja, että siitä saisi kokonaan oman opinnäytetyönsä, koimme jo tämän opinnäytetyön suunnitteluvaiheessa loogiseksi vetää aiheenrajauksen tähän ja jättää internetissä esiintyvät yhteisöt selvästi vähemmälle huomiolle tässä työssä, jotta opinnäytetyömme kokonaisuus pysyisi selkeämpänä ja uomassaan. Tämä menettelymme jättää myös hyvän mahdollisuuden muille opiskelijoille opinnäytetyön kautta tutkia internetkulttuuria ja perehtyä nuorten verkkoyhteisöihin perusteellisemmin.

10 LÄHTEET

Aaltonen, M., Ojanen, T., Vihunen, R. & Vilén, M. 2003. Nuoren aika. Helsinki: WSOY

Heinonen, U. 2008. Sähköinen yhteisöllisyys – kokemuksia vapaa-ajan, työn ja koulutuksen yhteisöistä verkossa. Vaajakoski: Gummerus kirjapaino

Hirsjärvi, S. Remes, P. Sajavaara. P. Tutki ja kirjoita. 2000. Helsinki: Tammi

Kajantie, E., Hovi, P., Eriksson, J., Laivuori, H., Andersson, S. & Räikkönen, K. 2012. Alkaako syrjäytyminen jo kohdussa? Teoksessa Reivinen, J. & Vähäkylä, L. (toim.) Ketä kiinnostaa? Lasten ja nuorten hyvinvointi ja syrjäytyminen. Tal- linna: Gaudeamus Oy, 23–36.

Kallio, K., Stenvall, E., Bäcklund, P. & Häkli, J. 2013. Arjen osallisuuden tukemi- nen syrjäytymisen ehkäisemisen välineenä. Teoksessa Reivinen, J. & Vähäkylä, L. (toim.) Ketä kiinnostaa? Lasten ja nuorten hyvinvointi ja syrjäytyminen. Tal- linna: Gaudeamus Oy, 69–87.

Kaukkila, V. Lehtonen, E. 2007. Ryhmästä enemmän. Suomen mielenterveys- seura. Helsinki.

Kohvakka, R. 2013. Väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö 2012. Tilastokes- kuksen julkaisu. WWW-dokumentti. Saatavissa: http://www.stat.fi/artikke- lit/2013/art_2013-06-03_001.html?s=0 [viitattu 26.9.2017]

Korkiamäki, R. 2013. Kaveria ei jätetä! Sosiaalinen pääoma nuorten vertaissuh- teissa. Tampere: Tampere University Press

Kopakkala, A. 2011. Porukka, jengi, tiimi – ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttami- nen. Helsinki: Edita Prima Oy.

Laine, K. 2005. Minä, me ja muut sosiaalisissa verkostoissa. Helsinki: Otava

Lehtonen, H. 1990. Yhteisö. Tiivistelmä kirjasta. WWW-dokumentti. Saatavissa: http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/sosiaalinen_paaoma_ja_yhteisolli- syys/yhteiso [viitattu 10.2.2017]

Linnakangas, R. & Suikkanen, A. 2004. Varhainen puuttuminen – mahdollisuus nuorten syrjäytymisen ehkäisemisessä. Sosiaali- ja terveysministeriön selvitys. Helsinki. Saatavissa: <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/114404/Selv200407.pdf?sequence=1> [viitattu 18.9.2017]

Lähteenmaa, J. 2000. Myöhäismoderni nuorisokulttuuri – Tulkintoja ryhmistä ja ryhmiin kuulumisten ulottuvuuksista. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto

Marsela, M. Yhteisön tuen merkitys. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.sofor.fi/web/-ContentE2B34> [viitattu 10.2.2017]

Merikivi, J., Myllyniemi, S. & Salasuo, M. 2016. Media hanskassa: lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2016 mediasta ja liikunnasta. Valtion nuorisoneuvoston julkaisu. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://issuu.com/tietoanuorista/docs/lasten-ja-nuorten-vapaa-aikatutkimu> [viitattu 31.8.2017]

Metsämuuronen, J. 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy

Metsämuuronen, J. 1995. Harrastukset ja omaehtoinen oppiminen: Sitoutuminen, motivaatio ja coping: Teoreettinen tausta, rakenneanalyysi ja sitoutuminen. Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitos.

Myrskylä, P. 2012. Hukassa – Keitä ovat syrjäytyneet nuoret. EVA-analyysi. Saatavissa: <http://www.eva.fi/wp-content/uploads/2012/02/Syrjaytyminen.pdf> [viitattu 18.9.2017]

Niemistö, R. 2004. Ryhmän luovuus ja kehitysehdot. Tampere: Tammer-paino.

Nuorisolaki 21.12.2016/1285.

Pulkkinen, S. & Kanervio, P. 2014. Nuorten elämämaailma. Teoksessa Hamarus, P., Kanervio, P., Landén, L. & Pulkkinen, S. (toim.) Huuto! Lasten ja nuorten hyvinvoinnin puolesta. Jyväskylä: PS-kustannus. 119–141.

Ruuskanen, P. s.a. Sosiaalinen pääoma. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://kans.jyu.fi/sanasto/sanat-kansio/sosiaalinen-paaoma/> [viitattu: 29.9.2017].

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto. Verkkojulkaisu. Saatavissa: http://www.fsd.uta.fi/menetelma-opetus/kvali/L7_3_4.html [viitattu: 21.10.2017].

SVT (Suomen virallinen tilasto). 2016. Syntyneet. Verkkojulkaisu. ISSN=1798-2391. Helsinki: Tilastokeskus. Saatavissa: http://www.stat.fi/til/synt/2016/synt_2016_2017-04-11_tie_001_fi.html [viitattu: 18.9.2017].

THL (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos). 2014. Liikunta opiskelu- ja työkyvyn perustana. WWW-dokumentti. Päivitetty 30.9.2014. Saatavissa: <https://www.thl.fi/fi/web/terveyden-edistaminen/toimijat/terveyden-edistaminen-eri-toimialoilla/terveyden-ja-hyvinvoinnin-edistaminen-ammattillisessa-koulutuksessa/liikunta-ravinto-ja-lepo/liikunta-opiskelu-ja-tyokyvyn-perustana> [viitattu: 9.10.2017].

THL (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos). 2016. Nuorten syrjäytymisen ehkäisy. Verkkojulkaisu. Päivitetty 15.9.2016. Saatavissa: https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/nuorten-syrjaytyminen/nuorten-syrjaytyminen-ehkaisy [viitattu: 18.9.2017].

Tuomarla, E. 2013. Social exclusion of young people in Finland. Thesis. Helsinki Metropolia University of Applied Sciences. Saatavissa: http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/64659/ThesisFinalSubmission-PDF_ErikaTuomarla_Metropolia_UAS.pdf?sequence=1 [viitattu: 25.9.2017].

UKK-instituutti. 2014a. Tietoa terveystuennasta. WWW-julkaisu. Päivitetty 04.06.2015. Saatavissa: http://www.ukkinstituutti.fi/tietoa_terveysliikunnasta/liikunnan_vaikutukset [viitattu: 9.10.2017].

UKK-instituutti. 2014b. Lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden suositukset. WWW-julkaisu. Päivitetty 13.03.2017. Saatavissa: http://www.ukkinstituutti.fi/ammattilaisille/terveysliikunnan-suositukset/muut-liikuntasuosituksset/lasten_ja_nuorten_liikuntasuosituksset [viitattu: 9.10.2017].

UKK-instituutti. 2014c. Liikuntaa harrastava lapsi tai nuori liikkuu todennäköisemmin myös aikuisena. WWW-julkaisu. Päivitetty 03.12.2014. Saatavissa: http://www.ukkinstituutti.fi/tietoa_terveysliikunnasta/liikunnan_vaikutukset/ikakaudet/liikunta_vaikuttaa_lasten_ja_nuorten_kehitykseen [viitattu: 9.10.2017].

LIITTEET

Liite 1 Kyselylomake

1. Vastaajan sukupuoli

 Nainen Mies En halua vastata

2. Vastaajan ikä

 15-18 vuotta
 19-22 vuotta
 23 vuotta tai vanhempi

3. Minkälaisiin ryhmiin ja/tai yhteisöihin koet kuuluvasi? (esim. harrastus, nettipelit, työyhteisö, tyylisuuntaus)

Jos koet kuuluvasi useampaan kuin yhteen ryhmään tai yhteisöön, vastaa seuraaviin kysymyksiin itsellesi merkityksellisintä ryhmää ajatellen.

4. Kuvaile mitkä asiat tai tekijät ryhmänne jäseniä yhdistää? (esim. yhteinen harrastus, pukeutumistyyli, musiikkimaku, mielenkiinnon kohde)

5. Kauanko olet kuulunut kyseiseen ryhmään?

 alle vuoden 1-3 vuotta 3-5 vuotta
 yli 5 vuotta

6. Millaisia asioita teet yhdessä ryhmäsi kanssa?

7. Koetko, että kaikki ryhmäsi jäsenet ovat tasavertaisia keskenään? Miksi koet vastaamallasi tavalla?

8. Kuinka olet päätenyt ryhmän jäseneksi, ja miten sait tietää ryhmästä?

9. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? Merkitse mielestäsi sopivin vaihtoehto.

	Täysin eri mieltä	Osittain eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Osittain samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
a) Vietän suurimman osan vapaa-ajastani ryhmäni kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
b) Kaikki ystäväni kuuluvat samaan ryhmään kanssani	☐	☐	☐	☐	☐
c) Ryhmään kuuluminen on minulle merkityksellistä,	☐	☐	☐	☐	☐

millä tavoin?

10. Arvioi lopuksi, kuinka koet seuraavat nuorisotoimeen liittyvät väittämät?

	Täysin eri mieltä	Osittain eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Osittain samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
a) Olemme ryhmämme kanssa hyödyntäneet nuorisotoimen tarjoamia tiloja (esim. nuokkarit)	☐	☐	☐	☐	☐
b) Kaipaisin lisää tietoa nuorisotoimen tarjonnasta	☐	☐	☐	☐	☐
c) Haluaisin Kotkan nuorisotoimelta enemmän minulle sopivia tapahtumia ja toimintaa	☐	☐	☐	☐	☐

Millaista toimintaa kaipaisit lisää?

Kiitos vastauksistasi!